

398

POROZUMIENIE

**między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Międzynarodową Agencją Energii Atomowej
w sprawie stosowania zabezpieczeń w związku z Układem o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej,**

podpisane w Wiedniu dnia 8 marca 1972 r.

Przekład

POROZUMIENIE

AGREEMENT

**między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
a Międzynarodową Agencją Energii Atomowej
w sprawie stosowania zabezpieczeń w związku
z Układem o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej**

**between the Government of the Polish People's
Republic and the International Atomic Energy Agency
for the application of safeguards in connection
with the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear
Weapons**

Zważywszy, że Polska Rzeczpospolita Ludowa jest Stroną Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, który został wyłożony do podpisu w Londynie, Moskwie i Waszyngtonie dnia 1 lipca 1968 r. i który wszedł w życie dnia 5 marca 1970 r.;

Whereas the Polish People's Republic is a party to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons opened for signature at London, Moscow and Washington on 1 July 1968 and which entered into force on 5 March 1970;

zważywszy, że ustęp 1 artykułu III Układu brzmi następująco:

Whereas paragraph 1 of Article III of the Treaty reads as follows:

„Każde z Państw Stron Układu niedysponujących bronią jądrową zobowiązuje się do przyjęcia środków zabezpieczających ustalonych w porozumieniu, co do którego będą prowadzone rokowania i które będzie zawarte z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej, zgodnie z jej Statutem i systemem środków zabezpieczających Agencji, wyłącznie w celu kontroli wykonania jego zobowiązań, przyjętych zgodnie z niniejszym Układem, aby nie dopuścić do przekształcenia energii jądrowej przeznaczonej do celów pokojowych w broń jądrową lub inne jądrowe urządzenia wybuchowe. Procedura zastosowania środków zabezpieczających wymaganych na podstawie niniejszego artykułu będzie stosowana w odniesieniu do wyjściowego lub specjalnego materiału rozszczepialnego niezależnie od tego, czy jest on produkowany, przerabiany lub wykorzystywany w podstawowym urządzeniu jądrowym, czy poza nim. Środki zabezpieczające wymagane na podstawie niniejszego artykułu będą stosowane w odniesieniu do każdego wyjściowego lub specjalnego materiału rozszczepialnego w całej działalności w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej, prowadzonej na terytorium danego państwa, pod jego jurysdykcją lub gdziekolwiek pod kontrolą tego państwa.”;

“Each non-nuclear-weapon State Party to the Treaty undertakes to accept safeguards, as set forth in an agreement to be negotiated and concluded with the International Atomic Energy Agency in accordance with the Statute of the International Atomic Energy Agency and the Agency's safeguards system, for the exclusive purpose of verification of the fulfilment of its obligations assumed under this Treaty with a view to preventing diversion of nuclear energy from peaceful uses to nuclear weapons or other nuclear explosive devices. Procedures for the safeguards required by this Article shall be followed with respect to source or special fissionable material whether it is being produced, processed or used in any principal nuclear facility or is outside any such facility. The safeguards required by this Article shall be applied on all source or special fissionable material in all peaceful nuclear activities within the territory of such State, under its jurisdiction, or carried out under its control anywhere.”;

zważywszy, że zgodnie z artykułem III swego Statutu Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej jest upoważniona do zawierania takich porozumień;

Whereas the International Atomic Energy Agency is authorized, pursuant to Article III of its Statute, to conclude such agreements;

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej uzgodniły, co następuje:

Now therefore the Government of the Polish People's Republic and the International Atomic Energy Agency have agreed as follows:

CZĘŚĆ I

PART I

Artykuł 1

Article 1

Polska Rzeczpospolita Ludowa (zwana dalej „Polską”) zgodnie z ustępem 1 artykułu III Układu o nieroz-

The Polish People's Republic (hereinafter referred as “Poland”) undertakes, pursuant to paragraph 1 of

przestrzenianiu broni jądrowej (zwanego dalej „Układem”) zobowiązuje się przyjmować zabezpieczenia, zgodnie z warunkami niniejszego Porozumienia, wobec całego wyjściowego lub specjalnego materiału rozszczepialnego w całej pokojowej działalności jądrowej w obrębie swego terytorium, pod jej jurysdykcją lub prowadzonej gdziekolwiek pod jej kontrolą, wyłącznie w celu weryfikowania, że taki materiał nie jest przekształcony w broń jądrową lub inne jądrowe urządzenia wybuchowe.

Artykuł 2

Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (zwana dalej „Agencją”) będzie miała prawo i obowiązek zapewnić stosowanie zabezpieczeń, zgodnie z warunkami niniejszego Porozumienia, wobec całego wyjściowego lub specjalnego materiału rozszczepialnego w całej pokojowej działalności jądrowej w obrębie terytorium Polski, pod jej jurysdykcją lub prowadzonej gdziekolwiek pod jej kontrolą, wyłącznie w celu weryfikowania, że taki materiał nie jest przekształcony w broń jądrową lub inne jądrowe urządzenia wybuchowe.

Artykuł 3

Polska i Agencja będą współpracować w celu ułatwienia wykonywania zabezpieczeń, przewidzianych w niniejszym Porozumieniu.

Artykuł 4

Zabezpieczenia, przewidziane w niniejszym Porozumieniu, będą wykonywane w taki sposób, aby:

- (a) unikać utrudniania rozwoju gospodarczego i technicznego Polski lub współpracy międzynarodowej w dziedzinie pokojowej działalności jądrowej, włączając międzynarodowy obrót materiałem jądrowym;
- (b) unikać nadmiernego mieszania się do pokojowej działalności jądrowej Polski, a w szczególności do funkcjonowania urządzeń; oraz
- (c) przestrzegać ostrożnych praktyk eksploatacyjnych, niezbędnych dla ekonomicznego i bezpiecznego prowadzenia działalności jądrowej.

Artykuł 5

- (a) Agencja podejmie wszelkie środki ostrożności w celu ochrony tajemnic handlowych i przemysłowych oraz innych poufnych informacji, które będzie otrzymywać do swej wiadomości w związku z wykonywaniem niniejszego Porozumienia.
- (b) (i) Agencja nie będzie publikować ani przekazywać żadnemu państwu, organizacji lub osobie żadnych informacji otrzymywanych przez nią w związku z wykonywaniem niniejszego Porozumienia, z wyjątkiem określonych informacji wiążących się z jego wykonywaniem, które mogą być udzielane Radzie Gubernatorów Agencji (zwanej dalej „Radą”) i tym członkom personelu Agencji, którym znajomość tych in-

Article III of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (hereinafter referred to as “the Treaty”), to accept safeguards, in accordance with the terms of this Agreement, on all source or special fissionable material in all peaceful nuclear activities within its territory, under its jurisdiction or carried out under its control anywhere, for the exclusive purpose of verifying that such material is not diverted to nuclear weapons or other nuclear explosive devices.

Article 2

The International Atomic Energy Agency (hereinafter referred to as “the Agency”) shall have the right and the obligation to ensure that safeguards will be applied, in accordance with the terms of this Agreement, on all source or special fissionable material in all peaceful nuclear activities within the territory of Poland, under its jurisdiction or carried out under its control anywhere, for the exclusive purpose of verifying that such material is not diverted to nuclear weapons or other nuclear explosive devices.

Article 3

Poland and the Agency shall co-operate to facilitate the implementation of the safeguards provided for in this Agreement.

Article 4

The safeguards provided for in this Agreement shall be implemented in a manner designed:

- (a) To avoid hampering the economic and technological development of Poland or international co-operation in the field of peaceful nuclear activities, including international exchange of nuclear material;
- (b) To avoid undue interference in Poland’s peaceful nuclear activities, and in particular in the operation of facilities; and
- (c) To be consistent with prudent management practices required for the economic and safe conduct of nuclear activities.

Article 5

- (a) The Agency shall take every precaution to protect commercial and industrial secrets and other confidential information coming to its knowledge in the implementation of this Agreement.
- (b) (i) The Agency shall not publish or communicate to any State, organization or person any information obtained by it in connection with the implementation of this Agreement, except that specific information relating to the implementation thereof may be given to the Board of Governors of the Agency (hereinafter referred to as “the Board”) and to such Agency staff members as require such knowledge by

formacji jest potrzebna z tytułu ich obowiązków służbowych w związku z zabezpieczeniami, jednak tylko w zakresie niezbędnym Agencji do wypełniania przez nią jej obowiązków przy wykonywaniu niniejszego Porozumienia.

- (ii) Sumaryczne informacje dotyczące materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia mogą być publikowane na podstawie decyzji Rady, jeżeli Polska wyrazi na to zgodę.

Artykuł 6

- (a) Przy wykonywaniu zabezpieczeń zgodnie z niniejszym Porozumieniem Agencja weźmie w pełni pod uwagę postęp technologiczny w dziedzinie zabezpieczeń i dołoży wszelkich starań dla zapewnienia optymalnej relacji między kosztami i rezultatami oraz stosowania zasady skutecznych zabezpieczeń w odniesieniu do ruchu materiału jądrowego, podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia, na drodze użycia przyrządów i innych technik w pewnych punktach węzłowych w stopniu, w jakim pozwoli na to obecna lub przyszła technologia.
- (b) Dla zapewnienia optymalnej relacji między kosztami i rezultatami będą stosowane, na przykład, takie środki jak:
- (i) zamykanie jako środek określania rejonów bilansu materiałowego dla celów ewidencji;
  - (ii) metody statystyczne oraz losowe pobieranie próbek przy ocenianiu ruchu materiału jądrowego; oraz
  - (iii) skupienie postępowania weryfikacyjnego na tych etapach jądrowego cyklu paliwowego, które obejmują produkcję, przerób, użytkowanie lub składowanie materiału jądrowego, z jakiego mogłaby być łatwo wykonana broń jądrowa lub inne jądrowe urządzenia wybuchowe, oraz minimalizacja postępowania weryfikacyjnego wobec innych materiałów jądrowych, pod warunkiem że nie przeszkodzi to Agencji w stosowaniu zabezpieczeń w myśl niniejszego Porozumienia.

Artykuł 7

- (a) Polska utworzy i będzie utrzymywać system ewidencji i kontroli całego materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia.
- (b) Agencja będzie stosować zabezpieczenia w sposób, który umożliwi jej weryfikowanie ustaleń polskiego systemu poprzez stwierdzenie, że nie miało miejsca przesunięcie materiału jądrowego z pokojowych zastosowań do broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych. Weryfikacja Agencji będzie obejmować, między innymi, niezależne pomiary i obserwacje, dokonywane przez Agencję zgodnie z postępowaniem określonym w części II niniejszego Porozumienia.

reason of their official duties in connection with safeguards, but only to the extent necessary for the Agency to fulfil its responsibilities in implementing this Agreement.

- (ii) Summarized information on nuclear material subject to safeguards under this Agreement may be published upon decision of the Board if Poland agrees thereto.

Article 6

- (a) The Agency shall, in implementing safeguards pursuant to this Agreement, take full account of technological developments in the field of safeguards, and shall make every effort to ensure optimum cost-effectiveness and the application of the principle of safeguarding effectively the flow of nuclear material subject to safeguards under this Agreement by use of instruments and other techniques at certain strategic points to the extent that present or future technology permits.
- (b) In order to ensure optimum cost-effectiveness, use shall be made, for example, of such means as:
- (i) Containment as a means of defining material balance areas for accounting purposes;
  - (ii) Statistical techniques and random sampling in evaluating the flow of nuclear material; and
  - (iii) Concentration of verification procedures on those stages in the nuclear fuel cycle involving the production, processing, use or storage of nuclear material from which nuclear weapons or other nuclear explosive devices could readily be made, and minimization of verification procedures in respect of other nuclear material, on condition that this does not hamper the Agency in applying safeguards under this Agreement.

Article 7

- (a) Poland shall establish and maintain a system of accounting for and control of all nuclear material subject to safeguards under this Agreement.
- (b) The Agency shall apply safeguards in such a manner as to enable it to verify, in ascertaining that there has been no diversion of nuclear material from peaceful uses to nuclear weapons or other nuclear explosive devices, findings of Poland's system. The Agency's verification shall include, inter alia, independent measurements and observations conducted by the Agency in accordance with the procedures specified in Part II of this Agreement. The Agency, in its verification,

W swojej działalności weryfikacyjnej Agencja weźmie w należyтым stopniu pod uwagę techniczną efektywność polskiego systemu.

shall take due account of the technical effectiveness of Poland's system.

Artykuł 8

Article 8

- (a) W celu zapewnienia efektywnego wykonania zabezpieczeń w myśl niniejszego Porozumienia, Polska przedłoży Agencji, zgodnie z postanowieniami zawartymi w części II niniejszego Porozumienia, informacje o materiale jądrowym podlegającym zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia i o cechach urządzeń, istotnych z punktu widzenia zabezpieczenia takiego materiału.
- (a) In order to ensure the effective implementation of safeguards under this Agreement, Poland shall, in accordance with the provisions set out in Part II of this Agreement, provide the Agency with information concerning nuclear material subject to safeguards under this Agreement and the features of facilities relevant to safeguarding such material.
- (b) (i) Agencja będzie wymagać jedynie minimalnej ilości informacji i danych, zgodnie z wypełnieniem jej obowiązków w myśl niniejszego Porozumienia.
- (b) (i) The Agency shall require only the minimum amount of information and data consistent with carrying out its responsibilities under this Agreement.
- (ii) Informacje dotyczące urządzeń będą ograniczone do minimum niezbędnego dla zabezpieczenia materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia.
- (ii) Information pertaining to facilities shall be the minimum necessary for safeguarding nuclear material subject to safeguards under this Agreement.
- (c) Jeżeli Polska wyrazi takie życzenie, Agencja będzie gotowa do przestudiowania na miejscu w Polsce informacji projektowych, które Polska uważa za informacje o szczególnej wadze. Informacje takie nie muszą być fizycznie przekazywane Agencji, pod warunkiem że będą one łatwo dostępne do dalszego studiowania przez Agencję na miejscu w Polsce.
- (c) If Poland so requests, the Agency shall be prepared to examine on premises of Poland design information which Poland regards as being of particular sensitivity. Such information need not be physically transmitted to the Agency provided that it remains readily available for further examination by the Agency on premises of Poland.

Artykuł 9

Article 9

- (a) (i) Agencja uzyska zgodę Polski na mianowanie inspektorów Agencji dla Polski.
- (a) (i) The Agency shall secure the consent of Poland to the designation of Agency inspectors to Poland.
- (ii) Jeżeli Polska w chwili wysunięcia propozycji co do mianowania lub kiedykolwiek później po dokonaniu mianowania zgłosi zastrzeżenia do tego mianowania, Agencja zaproponuje Polsce alternatywne mianowanie lub mianowania.
- (ii) If Poland, either upon proposal of a designation or at any other time after a designation has been made, objects to the designation, the Agency shall propose to Poland an alternative designation or designations.
- (iii) Jeżeli w wyniku powtarzającej się odmowy Polski akceptacji mianowania inspektorów Agencji inspekcje, jakie miały być przeprowadzone w myśl niniejszego Porozumienia, napotkałyby na przeszkody, odmowa ta będzie rozpatrzona przez Radę, na wniosek Dyrektora Generalnego Agencji (zwanego dalej „Dyrektorem Generalnym”), w celu podjęcia przez nią odpowiedniej akcji.
- (iii) If, as a result of the repeated refusal of Poland to accept the designation of Agency inspectors, inspections to be conducted under this Agreement would be impeded, such refusal shall be considered by the Board, upon referral by the Director General of the Agency (hereinafter referred to as “the Director General”), with a view to its taking appropriate action.
- (b) Polska podejmie konieczne kroki dla zapewnienia inspektorom Agencji możliwości efektywnego wypełnienia ich funkcji w myśl niniejszego Porozumienia.
- (b) Poland shall take the necessary steps to ensure that Agency inspectors can effectively discharge their functions under this Agreement.
- (c) Wizyty i działalność inspektorów Agencji będą tak organizowane, aby:
- (c) The visits and activities of Agency inspectors shall be so arranged as:
- (i) zmniejszyć do minimum ewentualne niedogodności i utrudnienia dla Polski i dla kontrolowanej przez inspektorów pokojowej działalności jądrowej; oraz
- (i) To reduce to a minimum the possible inconvenience and disturbance to Poland and to the peaceful nuclear activities inspected; and

(ii) zabezpieczyć ochronę tajemnicy przemysłowej lub innych poufnych informacji uzyskanych przez inspektorów.

Artykuł 10

Polska będzie stosować w odniesieniu do Agencji (włączając jej majątek, fundusze i inne aktywa) i jej inspektorów oraz innych funkcjonariuszy, spełniających funkcje na podstawie niniejszego Porozumienia, odnośne postanowienia Porozumienia o przywilejach i immunitetach Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej.

Artykuł 11

Zabezpieczenia wobec materiału jądrowego będą zakończone po stwierdzeniu przez Agencję, że materiał został zużyty lub rozproszony w taki sposób, że nie może już być wykorzystywany do jakiegokolwiek działalności jądrowej istotnej z punktu widzenia zabezpieczeń, albo stał się praktycznie nieodzyskiwalny.

Artykuł 12

Polska przekaże Agencji wcześniejsze zawiadomienie o transferach materiału jądrowego, podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia, poza Polskę, zgodnie z postanowieniami zawartymi w części II niniejszego Porozumienia. Agencja zakończy zabezpieczenia wobec materiału jądrowego w myśl niniejszego Porozumienia, kiedy państwo otrzymujące podejmie odpowiedzialność za ten materiał, jak to jest przewidziane w części II niniejszego Porozumienia. Agencja będzie prowadzić dokumentację wykazującą każdy taki transfer oraz, tam gdzie to będzie miało zastosowanie, wznowienie stosowania zabezpieczeń wobec materiału jądrowego, który był przedmiotem transferu.

Artykuł 13

W przypadku kiedy materiał jądrowy, podlegający zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia, ma być użyty w działalności niejądrowej, jak wytwarzanie stopów lub ceramiki, Polska uzgodni z Agencją, zanim ten materiał zostanie w taki sposób użyty, warunki, w jakich zabezpieczenia wobec tego materiału mogą być zakończone.

Artykuł 14

Jeżeli Polska zamierza korzystać ze swego prawa używania materiału jądrowego, który wymaga zabezpieczenia w myśl niniejszego Porozumienia, w działalności jądrowej, która nie wymaga stosowania zabezpieczeń w myśl niniejszego Porozumienia, będzie obowiązywać następujące postępowanie:

- (a) Polska powiadomi Agencję o tej działalności, wyraźnie stwierdzając:
  - (i) że użycie materiału jądrowego w nieobjętej zakazem działalności wojskowej nie będzie sprzeczne z zobowiązaniem, które Polska mogła podjąć i w stosunku do którego odnoszą się zabezpieczenia Agencji, że materiał ten będzie

(ii) To ensure protection of industrial secrets or any other confidential information coming to the inspectors' knowledge.

Article 10

Poland shall apply to the Agency (including its property, funds and assets) and to its inspectors and other officials, performing functions under this Agreement, the relevant provisions of the Agreement on the Privileges and Immunities of the International Atomic Energy Agency.

Article 11

Safeguards shall terminate on nuclear material upon determination by the Agency that the material has been consumed, or has been diluted in such a way that it is no longer usable for any nuclear activity relevant from the point of view of safeguards, or has become practically irrecoverable.

Article 12

Poland shall give the Agency advance notification of transfers of nuclear material subject to safeguards under this Agreement out of Poland, in accordance with the provisions set out in Part II of this Agreement. The Agency shall terminate safeguards on nuclear material under this Agreement when the recipient State has assumed responsibility therefor, as provided for in Part II of this Agreement. The Agency shall maintain records indicating each transfer and, where applicable, the re-application of safeguards to the transferred nuclear material.

Article 13

Where nuclear material subject to safeguards under this Agreement is to be used in non-nuclear activities, such as the production of alloys or ceramics, Poland shall agree with the Agency, before the material is so used, on the circumstances under which the safeguards on such material may be terminated.

Article 14

If Poland intends to exercise its discretion to use nuclear material which is required to be safeguarded under this Agreement in a nuclear activity which does not require the application of safeguards under this Agreement, the following procedures shall apply:

- (a) Poland shall inform the Agency of the activity, making it clear:
  - (i) That the use of the nuclear material in a non-proscribed military activity will not be in conflict with an undertaking Poland may have given and in respect of which Agency safeguards apply, that the nuclear material will be used

używany jedynie w pokojowej działalności jądrowej; oraz

only in a peaceful nuclear activity; and

- (ii) że w okresie niestosowania zabezpieczeń materiał jądrowy nie będzie używany do produkcji broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych.
- (b) Polska i Agencja dokonają ustaleń, że zabezpieczenia, przewidziane w niniejszym Porozumieniu, nie będą stosowane jedynie wówczas, gdy materiał jądrowy znajduje się w takiej działalności. Ustalenia te będą określać, w miarę możliwości, okres lub warunki, w jakich zabezpieczenia nie będą stosowane. W każdym razie, stosowanie zabezpieczeń, przewidzianych w niniejszym Porozumieniu, będzie wznowione, jak tylko materiał jądrowy zostanie ponownie wprowadzony do pokojowej działalności jądrowej. Agencja będzie informowana o łącznej ilości i składzie takiego niezabezpieczonego materiału w Polsce oraz o każdym eksporcie takiego materiału; oraz
- (c) każde ustalenie będzie dokonywane za zgodą Agencji. Zgoda taka będzie udzielana tak szybko, jak to okaże się możliwe i będzie odnosić się tylko do takich spraw, jak, między innymi, czasowe i proceduralne postanowienia oraz ustalenia dotyczące sprawozdawczości, i nie będzie obejmować jakiegokolwiek akceptacji lub zastrzeżonych wiadomości o działalności wojskowej ani dotyczyć używania materiału jądrowego w tej działalności.

- (ii) That during the period of non-application of safeguards the nuclear material will not be used for the production of nuclear weapons or other nuclear explosive devices;
- (b) Poland and the Agency shall make an arrangement so that the safeguards provided for in this Agreement will not be applied, only while the nuclear material is in such an activity. The arrangement shall identify, to the extent possible, the period or circumstances during which safeguards will not be applied. In any event, the safeguards provided for in this Agreement shall apply again as soon as the nuclear material is reintroduced into a peaceful nuclear activity. The Agency shall be kept informed of the total quantity and composition of such unsafeguarded nuclear material in Poland and of any export of such material; and
- (c) Each arrangement shall be made in agreement with the Agency. Such agreement shall be given as promptly as possible and shall relate only to such matters as, inter alia, temporal and procedural provisions and reporting arrangements, but shall not involve any approval or classified knowledge of the military activity or relate to the use of the nuclear material therein.

Artykuł 15

Article 15

Polska i Agencja pokryją koszty ponoszone przez nie w związku z wykonywaniem ich odpowiednich obowiązków w myśl niniejszego Porozumienia. Jednakże, jeżeli Polska lub osoby pod jej jurysdykcją poniosą nadzwyczajne koszty w wyniku szczególnego żądania Agencji, Agencja dokona zwrotu takich kosztów, pod warunkiem że wcześniej wyrazi na to zgodę. W każdym razie, Agencja pokryje koszt każdego dodatkowego pomiaru lub pobrania próbki, jakiego mogą zażądać inspektorzy.

Poland and the Agency will bear the expenses incurred by them in implementing their respective responsibilities under this Agreement. However, if Poland or persons under its jurisdiction incur extraordinary expenses as a result of a specific request by the Agency, the Agency shall reimburse such expenses provided that it has agreed in advance to do so. In any case the Agency shall bear the cost of any additional measuring or sampling which inspectors may request.

Artykuł 16

Article 16

Polska zapewni, że wszelka ochrona przed odpowiedzialnością wobec strony trzeciej za szkodę jądrową, włączając jakiekolwiek ubezpieczenie lub inną gwarancję finansową, które mogą być dostępne na podstawie jej ustaw lub innych przepisów, będzie rozciągać się na Agencję i jej funkcjonariuszy dla celów wykonania niniejszego Porozumienia w ten sam sposób, w jaki ochrona ta rozciąga się na obywateli Polski.

Poland shall ensure that any protection against third party liability in respect of nuclear damage, including any insurance or other financial security, which may be available under its laws or regulations shall apply to the Agency and its officials for the purpose of the implementation of this Agreement, in the same way as that protection applies to nationals of Poland.

Artykuł 17

Article 17

Każde roszczenie Polski wobec Agencji lub Agencji wobec Polski w odniesieniu do jakiegokolwiek szkody, wynikłej z wykonywania zabezpieczeń w myśl niniejszego Porozumienia, a innej niż szkoda spowodowana przez wypadek jądrowy, zostanie uregulowane zgodnie z prawem międzynarodowym.

Any claim by Poland against the Agency or by the Agency against Poland in respect of any damage resulting from the implementation of safeguards under this Agreement, other than damage arising out of a nuclear incident, shall be settled in accordance with international law.

Artykuł 18

Jeżeli Rada na podstawie sprawozdania Dyrektora Generalnego zadecyduje, że konieczna i pilna jest akcja ze strony Polski w celu zapewnienia zweryfikowania, że materiał jądrowy, jaki powinien podlegać zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia, nie został przekształcony w broń jądrową lub inne jądrowe urządzenia wybuchowe, Rada może wezwać Polskę do niezwłocznego podjęcia wymaganej akcji, niezależnie od tego, czy powołano się na postępowanie w dziedzinie rozstrzygania sporów zgodnie z artykułem 22 niniejszego Porozumienia.

Artykuł 19

Jeżeli Rada po zbadaniu odnośnej informacji przedłożonej jej przez Dyrektora Generalnego stwierdzi, że Agencja nie jest w stanie zweryfikować, że nie było przekształcenia materiału jądrowego, który powinien podlegać zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia, w broń jądrową lub inne jądrowe urządzenia wybuchowe, może ona sporządzić sprawozdanie przewidziane w ustępie C artykułu XII Statutu Agencji (zwanego dalej „Statutem”) i może również podjąć w miarę potrzeby inne środki przewidziane w tym ustępie. Przy podejmowaniu takiej akcji Rada weźmie pod uwagę stopień wiarygodności zapewniony przez środki zabezpieczające, które zastosowano, i stworzy Polsce wszelkie rozsądne możliwości udzielenia Radzie wszelkich koniecznych zapewnień.

Artykuł 20

Polska i Agencja, na żądanie którejkolwiek z nich, będą przeprowadzały konsultacje odnośnie do każdej kwestii wynikającej z interpretacji lub stosowania niniejszego Porozumienia.

Artykuł 21

Polska będzie miała prawo żądać, aby każda kwestia wynikająca z interpretacji lub stosowania niniejszego Porozumienia została rozpatrzona przez Radę. Rada zaprosi Polskę do udziału w dyskusowaniu każdej takiej kwestii przez Radę.

Artykuł 22

Każdy spór wynikający z interpretacji lub stosowania niniejszego Porozumienia, z wyjątkiem sporu dotyczącego stwierdzenia Rady w myśl artykułu 19 lub akcji podjętej przez Radę w związku z takim stwierdzeniem, który nie został rozstrzygnięty na drodze rokowań lub innego postępowania uzgodnionego między Polską i Agencją, będzie na żądanie którejkolwiek z nich przekazany trybunałowi arbitrażowemu o następującym składzie: Agencja i Polska mianują po jednym arbitrze, a mianowani w ten sposób dwaj arbitrzy wybiorą trzeciego, który będzie przewodniczącym. Jeżeli w ciągu trzydziestu dni od daty żądania arbitrażu Polska lub Agencja nie mianują arbitra, Polska lub Agencja może zwrócić się do Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o wyznaczenie arbitra. Takie samo postępowanie będzie stosowane

Article 18

If the Board, upon report of the Director General, decides that an action by Poland is essential and urgent in order to ensure verification that nuclear material subject to safeguards under this Agreement is not diverted to nuclear weapons or other nuclear explosive devices, the Board may call upon Poland to take the required action without delay, irrespective of whether procedures have been invoked pursuant to Article 22 of this Agreement for the settlement of a dispute.

Article 19

If the Board, upon examination of relevant information reported to it by the Director General, finds that the Agency is not able to verify that there has been no diversion of nuclear material required to be safeguarded under this Agreement, to nuclear weapons or other nuclear explosive devices, it may make the reports provided for in paragraph C of Article XII of the Statute of the Agency (hereinafter referred to as "the Statute") and may also take, where applicable, the other measures provided for in that paragraph. In taking such action the Board shall take account of the degree of assurance provided by the safeguards measures that have been applied and shall afford Poland every reasonable opportunity to furnish the Board with any necessary reassurance.

Article 20

Poland and the Agency shall, at the request of either, consult about any question arising out of the interpretation or application of this Agreement.

Article 21

Poland shall have the right to request that any question arising out of the interpretation or application of this Agreement be considered by the Board. The Board shall invite Poland to participate in the discussion of any such question by the Board.

Article 22

Any dispute arising out of the interpretation or application of this Agreement, except a dispute with regard to a finding by the Board under Article 19 or an action taken by the Board pursuant to such a finding, which is not settled by negotiation or another procedure agreed to by Poland and the Agency shall, at the request of either, be submitted to an arbitral tribunal composed as follows: Poland and the Agency shall each designate one arbitrator, and the two arbitrators so designated shall elect a third, who shall be the Chairman. If, within thirty days of the request for arbitration, either Poland or the Agency has not designated an arbitrator, either Poland or the Agency may request the President of the International Court of Justice to appoint an arbitrator. The same procedure shall apply if, within thirty days of the designation or appoint-

wane, jeżeli w ciągu trzydziestu dni od daty mianowania lub wyznaczenia drugiego arbitra nie został wybrany trzeci arbiter. Większość członków trybunału arbitrażowego będzie stanowić kworum, a wszystkie decyzje będą wymagać zgody dwóch arbitrów. Postępowanie arbitrażowe określi trybunał. Decyzje trybunału będą wiążące dla Polski i Agencji.

Artykuł 23

Stosowanie zabezpieczeń Agencji w Polsce w myśl innych porozumień z Agencją o zabezpieczeniach będzie zawieszane na czas obowiązywania niniejszego Porozumienia.

Artykuł 24

- (a) Polska i Agencja, na żądanie którejkolwiek z nich, będą przeprowadzały konsultacje odnośnie do poprawek do niniejszego Porozumienia.
- (b) Wszystkie poprawki będą wymagać zgody Polski i Agencji.
- (c) Poprawki do części I niniejszego Porozumienia wejdą w życie na tych samych warunkach, na jakich nastąpi wejście w życie samego Porozumienia.
- (d) Poprawki do części II niniejszego Porozumienia mogą, jeżeli odpowiada to Polsce, być dokonane przy zastosowaniu uproszczonego postępowania.
- (e) Dyrektor Generalny niezwłocznie poinformuje wszystkie Państwa Członkowskie Agencji o każdej poprawce do niniejszego Porozumienia.

Artykuł 25

Niniejsze Porozumienie wejdzie w życie w dniu, w którym Agencja otrzyma od Polski pisemne zawiadomienie, że ustawowe i konstytucyjne wymogi Polski do wejścia w życie zostały spełnione. Dyrektor Generalny poinformuje niezwłocznie wszystkie Państwa Członkowskie Agencji o wejściu w życie niniejszego Porozumienia.

Artykuł 26

Niniejsze Porozumienie będzie pozostawać w mocy tak długo, jak Polska pozostaje Stroną Układu.

CZĘŚĆ II

Artykuł 27

Celem niniejszej części Porozumienia jest określenie postępowania, które powinno być stosowane przy realizacji postanowień części I dotyczących zabezpieczeń.

Artykuł 28

Celem postępowania w zakresie zabezpieczeń, przedstawionego w niniejszej części Porozumienia,

the third arbitrator has not been elected. A majority of the members of the arbitral tribunal shall constitute a quorum, and all decisions shall require the concurrence of two arbitrators. The arbitral procedure shall be fixed by the tribunal. The decisions of the tribunal shall be binding on Poland and the Agency.

Article 23

The application of Agency safeguards in Poland under other safeguards agreements with the Agency shall be suspended while this Agreement is in force.

Article 24

- (a) Poland and the Agency shall, at the request of either, consult each other on amendment to this Agreement.
- (b) All amendments shall require the agreement of Poland and the Agency.
- (c) Amendments to Part I of this Agreement shall enter into force in the same conditions as entry into force of the Agreement itself.
- (d) Amendments to Part II of this Agreement may, if convenient to Poland, be achieved by recourse to a simplified procedure.
- (e) The Director General shall promptly inform all Member States of the Agency of any amendment to this Agreement.

Article 25

This Agreement shall enter into force on the date upon which the Agency receives from Poland written notification, that Poland's statutory and constitutional requirements for entry into force have been met. The Director General shall promptly inform all Member States of the Agency of the entry into force of this Agreement.

Article 26

This Agreement shall remain in force as long as Poland is a party to the Treaty.

PART II

Article 27

The purpose of this part of the Agreement is to specify the procedures to be applied in the implementation of the safeguards provisions of Part I.

Article 28

The objective of the safeguards procedures set forth in this part of the Agreement is the timely detec-

jest wykrycie we właściwym czasie przesunięcia znacznych ilości materiału jądrowego z pokojowej działalności jądrowej do wytwarzania broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych albo na nieznanne cele i odstraszenie od takiego przesunięcia poprzez ryzyko wczesnego wykrycia.

Artykuł 29

Dla osiągnięcia celu określonego w artykule 28 będzie stosowana ewidencja materiału jako środek zabezpieczający o podstawowym znaczeniu, wraz z zamknięciem i obserwacją jako ważnymi środkami uzupełniającymi.

Artykuł 30

Technicznym rezultatem działalności weryfikacyjnej Agencji będzie stwierdzenie w odniesieniu do każdego rejonu bilansu materiałowego ilości niezewidencjonowanego materiału za dany okres, z podaniem granic dokładności wyszczególnionych ilości.

Artykuł 31

Zgodnie z artykułem 7, Agencja przy prowadzeniu swojej działalności weryfikacyjnej będzie w pełni wykorzystywać polski system ewidencji i kontroli całego materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniu w myśl niniejszego Porozumienia oraz będzie unikać zbędnego dublowania ewidencyjnej i kontrolnej działalności Polski.

Artykuł 32

Polski system ewidencji i kontroli całego materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniu w myśl niniejszego Porozumienia będzie oparty na strukturze rejonów bilansu materiałowego i będzie przewidywał tam, gdzie to będzie właściwe i określone w Porozumieniach Uzupełniających, ustanowienie takich środków, jak:

- (a) system pomiarów służący do określania ilości materiału jądrowego otrzymanego, produkowanego, wysłanego lub w inny sposób zdjętego ze stanu inwentarza oraz ilości w stanie inwentarza;
- (b) ocena precyzji i dokładności pomiarów oraz stopnia niepewności pomiaru;
- (c) postępowanie przy identyfikowaniu, badaniu i ocenie różnic między wynikami pomiarów dostawcy i odbiorcy;
- (d) postępowanie przy sporządzaniu spisu inwentarza z natury;
- (e) postępowanie przy ocenie zgromadzonych niewynikających z pomiarów nadwyżek w stanie inwentarza lub braków;
- (f) system dokumentacji i sprawozdań dla każdego rejonu bilansu materiałowego, przedstawiających stan inwentarza materiału jądrowego oraz zmiany

tion of diversion of significant quantities of nuclear material from peaceful nuclear activities to the manufacture of nuclear weapons or of other nuclear explosive devices or for purposes unknown, and deterrence of such diversion by the risk of early detection.

Article 29

For the purpose of achieving the objective set forth in Article 28, material accountancy shall be used as a safeguards measure of fundamental importance, with containment and surveillance as important complementary measures.

Article 30

The technical conclusion of the Agency's verification activities shall be a statement, in respect of each material balance area, of the amount of material unaccounted for over a specific period, and giving the limits of accuracy of the amounts stated.

Article 31

Pursuant to Article 7 the Agency, in carrying out its verification activities, shall make full use of Poland's system of accounting for and control of all nuclear material subject to safeguards under this Agreement and shall avoid unnecessary duplication of Poland's accounting and control activities.

Article 32

Poland's system of accounting for and control of all nuclear material subject to safeguards under this Agreement shall be based on a structure of material balance areas, and shall make provision, as appropriate and specified in the Subsidiary Arrangements, for the establishment of such measures as:

- (a) A measurement system for the determination of the quantities of nuclear material received, produced, shipped, lost or otherwise removed from inventory, and the quantities on inventory;
- (b) The evaluation of precision and accuracy of measurements and the estimation of measurement uncertainty;
- (c) Procedures for identifying, reviewing and evaluating differences in shipper / receiver measurements;
- (d) Procedures for taking a physical inventory;
- (e) Procedures for the evaluation of accumulations of unmeasured inventory and unmeasured losses;
- (f) A system of records and reports showing, for each material balance area, the inventory of nuclear material and the changes in that inventory in-

w tym stanie, włączając wpływy i transfery poza rejon bilansu materiałowego;

(g) postanowienia dla zapewnienia, że ewidencja materiału jądrowego od strony proceduralnej i organizacyjnej będzie prowadzona w sposób właściwy; oraz

(h) tryb przedkładania Agencji sprawozdań zgodnie z artykułami od 59 do 69.

Artykuł 33

Zabezpieczenia w myśl niniejszego Porozumienia nie będą stosowane wobec materiału w stadium kopalnictwa lub przerobu rudy.

Artykuł 34

(a) Jeżeli jakikolwiek materiał zawierający uran lub tor, który nie osiągnął etapu jądrowego cyklu paliwowego opisanego w ustępie (c), jest bezpośrednio lub pośrednio eksportowany do państwa niedysponującego bronią jądrową, Polska będzie informować Agencję o ilości tego materiału, jego składzie i przeznaczeniu, z wyjątkiem przypadków, kiedy materiał ten jest eksportowany z przeznaczeniem specjalnie na cele niejądrowe.

(b) Jeżeli jakikolwiek materiał zawierający uran lub tor, który nie osiągnął etapu jądrowego cyklu paliwowego opisanego w ustępie (c), jest importowany, Polska będzie informować Agencję o ilości tego materiału i jego składzie, z wyjątkiem przypadków, kiedy materiał ten jest importowany z przeznaczeniem specjalnie na cele niejądrowe; oraz

(c) jeżeli jakikolwiek materiał jądrowy o składzie i czystości nadającej się do wyrobu paliwa lub wprowadzenia do procesów wzbogacenia izotopowego opuszcza zakład lub etap procesu, w którym został wytworzony bądź też, jeżeli taki materiał jądrowy lub jakikolwiek inny materiał jądrowy wytworzony w dalszym etapie jądrowego cyklu paliwowego jest importowany do Polski, materiał ten stanie się przedmiotem innego postępowania w zakresie zabezpieczeń, określonego w niniejszym Porozumieniu.

Artykuł 35

(a) Zabezpieczenia wobec materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia będą zakończone zgodnie z warunkami zawartymi w artykule 11. W przypadku kiedy warunki wspomnianego artykułu nie są spełnione, a Polska uważa, że odzyskanie materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom z odpadów nie jest aktualnie ekonomiczne lub pożądane, Polska i Agencja przeprowadzą konsultacje odnośnie do zastosowania odpowiednich środków zabezpieczających.

(b) Zabezpieczenia wobec materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia będą zakończone zgodnie z warunkami

cluding receipts into and transfers out of the material balance area;

(g) Provisions to ensure that the accounting procedures and arrangements are being operated correctly; and

(h) Procedures for the provision of reports to the Agency in accordance with Articles 59 to 69.

Article 33

Safeguards under this Agreement shall not apply to material in mining or ore processing activities.

Article 34

(a) When any material containing uranium or thorium which has not reached the stage of the nuclear fuel cycle described in paragraph (c) is directly or indirectly exported to a non-nuclear-weapon State, Poland shall inform the Agency of its quantity, composition and destination, unless the material is exported for specifically non-nuclear purposes;

(b) When any material containing uranium or thorium which has not reached the stage of the nuclear fuel cycle described in paragraph (c) is imported, Poland shall inform the Agency of its quantity and composition, unless the material is imported for specifically non-nuclear purposes; and

(c) When any nuclear material of a composition and purity suitable for fuel fabrication or for isotopic enrichment leaves the plant or the process stage in which it has been produced, or when such nuclear material, or any other nuclear material produced at a later stage in the nuclear fuel cycle, is imported into Poland, the nuclear material shall become subject to the other safeguards procedures specified in this Agreement.

Article 35

(a) Safeguards shall terminate on nuclear material subject to safeguards under this Agreement, under the conditions set forth in Article 11. Where the conditions of that Article are not met, but Poland considers that the recovery of safeguarded nuclear material from residues is not for the time being practicable or desirable, Poland and the Agency shall consult on the appropriate safeguards measures to be applied.

(b) Safeguards shall terminate on nuclear material subject to safeguards under this Agreement, under the conditions set forth in Article 13, provided

kami zawartymi w artykule 13, z zastrzeżeniem, że Polska i Agencja uzgodnią, że taki materiał jądrowy jest praktycznie nieodzyskiwalny.

Artykuł 36

Na życzenie Polski Agencja wyłączy materiał jądrowy spod zabezpieczeń w następujących przypadkach:

- (a) specjalny materiał rozszczepialny, w przypadku używania go w ilościach gramowych lub mniejszych jako elementu czujnikowego w przyrządach;
- (b) materiał jądrowy, w przypadku używania go w działalności niejądrowej zgodnie z artykułem 13, jeżeli taki materiał jest odzyskiwalny; oraz
- (c) pluton o koncentracji izotopu Pu-238 przekraczającej 80 %.

Artykuł 37

Na życzenie Polski Agencja wyłączy spod zabezpieczeń materiał jądrowy, który w zasadzie powinien podlegać zabezpieczeniu, pod warunkiem że łączna ilość materiału jądrowego wyłączonego w Polsce zgodnie z niniejszym artykułem nie może nigdy przekroczyć niżej podanych liczb:

- (a) jeden kilogram specjalnego materiału rozszczepialnego łącznie, na który może składać się jeden lub więcej następujących składników:
    - (i) pluton;
    - (ii) uran o wzbogaceniu 0,2 (20 %) i powyżej, wyliczony przez pomnożenie jego ciężaru przez jego wzbogacenie; oraz
    - (iii) uran o wzbogaceniu poniżej 0,2 (20 %) i powyżej poziomu występującego w uranie naturalnym, wyliczony przez pomnożenie jego pięciokrotnego ciężaru przez kwadrat jego wzbogacenia;
  - (b) dziesięć ton metrycznych uranu naturalnego i uranu zubożonego o wzbogaceniu powyżej 0,005 (0,5 %) łącznie;
  - (c) dwadzieścia ton metrycznych uranu zubożonego o wzbogaceniu 0,005 (0,5 %) lub poniżej; oraz
  - (d) dwadzieścia ton metrycznych toru;
- lub takich większych ilości, jakie może ustalić Rada do jednolitego stosowania.

Artykuł 38

Jeżeli wyłączony materiał jądrowy ma podlegać przerobowi lub składowaniu razem z materiałem jądrowym podlegającym zabezpieczeniu w myśl niniejszego Porozumienia, Polska i Agencja powinny podjąć kroki w celu wznowienia stosowania zabezpieczeń wobec tego materiału.

Artykuł 39

Polska i Agencja opracują Porozumienia Uzupelniające określające szczegółowo sposób stosowania

that Poland and the Agency agree that such nuclear material is practicably irrecoverable.

Article 36

At the request of Poland, the Agency shall exempt nuclear material from safeguards, as follows:

- (a) Special fissionable material, when it is used in gram quantities or less as a sensing component in instruments;
- (b) Nuclear material, when it is used in non-nuclear activities in accordance with Article 13, if such nuclear material is recoverable; and
- (c) Plutonium with an isotopic concentration of plutonium-238 exceeding 80 %.

Article 37

At the request of Poland the Agency shall exempt from safeguards nuclear material that would otherwise be subject to safeguards, provided that the total quantity of nuclear material which has been exempted in Poland in accordance with this Article may not at any time exceed:

- (a) One kilogram in total of special fissionable material, which may consist of one or more of the following:
    - (i) Plutonium;
    - (ii) Uranium with an enrichment of 0.2 (20 %) and above, taken account of by multiplying its weight by its enrichment; and
    - (iii) Uranium with an enrichment below 0.2 (20 %) and above that of natural uranium, taken account of by multiplying its weight by five times the square of its enrichment;
  - (b) Ten metric tons in total of natural uranium and depleted uranium with an enrichment above 0.005 (0.5 %);
  - (c) Twenty metric tons of depleted uranium with an enrichment of 0.005 (0.5 %) or below; and
  - (d) Twenty metric tons of thorium;
- or such greater amounts as may be specified by the Board for uniform application.

Article 38

If exempted nuclear material is to be processed or stored together with nuclear material subject to safeguards under this Agreement, steps shall be taken by Poland and the Agency for the re-application of safeguards thereto.

Article 39

Poland and the Agency shall make Subsidiary Arrangements which shall specify in detail, to the extent

przewidzianego w niniejszym Porozumieniu postępowania w takim stopniu, jaki jest niezbędny dla umożliwienia Agencji efektywnego i sprawnego wywiązania się z jej obowiązków w myśl niniejszego Porozumienia.

Artykuł 40

Porozumienia Uzupelniające wejdą w życie w tym samym czasie lub możliwie jak najszybciej po wejściu w życie niniejszego Porozumienia. Polska i Agencja dołożą wszelkich starań, aby Porozumienia Uzupelniające weszły w życie w ciągu dziewięćdziesięciu dni od chwili wejścia w życie niniejszego Porozumienia. Z chwilą wejścia w życie niniejszego Porozumienia, Agencja będzie miała prawo do stosowania postępowania określonego w stosunku do materiału jądrowego według stanu inwentarza przewidzianego w artykule 41, nawet w przypadku gdy Porozumienia Uzupelniające nie weszły jeszcze w życie.

Artykuł 41

Na podstawie sprawozdania początkowego, o którym mowa w artykule 62, Agencja sporządzi jednolity wykaz inwentarzowy całego materiału jądrowego w Polsce, podlegającego zabezpieczeniu w myśl niniejszego Porozumienia, niezależnie od pochodzenia tego materiału oraz będzie prowadzić ten wykaz na podstawie kolejnych sprawozdań i wyników swej działalności weryfikacyjnej. Kopie wykazu inwentarzowego będą udostępniane Polsce w odstępach czasu, jakie zostaną uzgodnione.

Artykuł 42

Zgodnie z artykułem 8, informacje projektowe dotyczące istniejących urządzeń będą dostarczone Agencji w trakcie rozmów nad Porozumieniami Uzupelniającymi. Terminy dostarczenia informacji projektowych dotyczących nowych urządzeń będą określone w Porozumieniach Uzupelniających, a informacje takie będą przekazane tak wcześnie, jak to jest możliwe, przed wprowadzeniem materiału jądrowego do nowego urządzenia.

Artykuł 43

Informacje projektowe, jakie mają być dostarczone Agencji, będą obejmować, w miarę potrzeby, następujące dane o każdym urządzeniu:

- (a) identyfikację urządzenia z podaniem jego ogólnej charakterystyki, celu, mocy nominalnej i położenia geograficznego oraz nazwę i adres używane w normalnej działalności urzędowej;
- (b) opis ogólnego rozmieszczenia urządzenia z uwzględnieniem, w miarę możliwości, formy, lokalizacji i ruchu materiału jądrowego oraz ogólnego rozmieszczenia ważnych części wyposażenia, które stosuje, wytwarza lub przerabia materiał jądrowy;
- (c) opis cech urządzenia związanych z ewidencją materiału, zamykaniem i obserwacją; oraz

necessary to permit the Agency to fulfil its responsibilities under this Agreement in an effective and efficient manner, how the procedures laid down in this Agreement are to be applied.

Article 40

The Subsidiary Arrangements shall enter into force at the same time as, or as soon as possible after, the entry into force of this Agreement. Poland and the Agency shall make every effort to achieve their entry into force within ninety days of the entry into force of this Agreement. Upon the entry into force of this Agreement, the Agency shall have the right to apply the procedures laid down therein in respect of the nuclear material listed in the inventory provided for in Article 41, even if the Subsidiary Arrangements have not yet entered into force.

Article 41

On the basis of the initial report referred to in Article 62, the Agency shall establish a unified inventory of all nuclear material in Poland subject to safeguards under this Agreement, irrespective of its origin, and shall maintain this inventory on the basis of subsequent reports and of the results of its verification activities. Copies of the inventory shall be made available to Poland at intervals to be agreed.

Article 42

Pursuant to Article 8, design information in respect of existing facilities shall be provided to the Agency during the discussion of the Subsidiary Arrangements. The time limits for the provision of design information in respect of the new facilities shall be specified in the Subsidiary Arrangements and such information shall be provided as early as possible before nuclear material is introduced into a new facility.

Article 43

The design information to be provided to the Agency shall include, in respect of each facility, when applicable:

- (a) The identification of the facility, stating its general character, purpose, nominal capacity and geographic location, and the name and address to be used for routine business purposes;
- (b) A description of the general arrangement of the facility with reference, to the extent feasible, to the form, location and flow of nuclear material and to the general layout of important items of equipment which use, produce or process nuclear material;
- (c) A description of features of the facility relating to material accountancy, containment and surveillance; and

(d) opis stosowanych i proponowanych dla urządzenia metod ewidencji i kontroli materiału jądrowego, ze szczególnym uwzględnieniem rejonów bilansu materiałowego ustanowionych przez operatora, pomiarów ruchu materiału i metod sporządzania spisu inwentarza z natury.

Artykuł 44

Agencji będą również dostarczane inne informacje o każdym urządzeniu istotne dla stosowania zabezpieczeń, w szczególności informacje o odpowiedzialności organizacyjnej za ewidencję i kontrolę materiału. Polska dostarczy Agencji dodatkowych informacji o zasadach bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, którym Agencja się podporządkuje i których będą przestrzegać inspektorzy na terenie urządzenia.

Artykuł 45

Agencja będzie otrzymywać do przestudiowania informacje projektowe dotyczące modyfikacji istotnych dla celów zabezpieczeń oraz będzie informowana dostatecznie wcześniej w celu wprowadzenia, w miarę potrzeby, poprawek do postępowania w zakresie zabezpieczeń o każdej zmianie wprowadzonej do informacji projektowych przekazanych jej w myśl artykułu 44.

Artykuł 46

Dostarczone Agencji informacje projektowe będą wykorzystane w następujących celach:

- (a) dla identyfikacji cech urządzeń i materiału jądrowego istotnych dla stosowania zabezpieczeń, dostatecznie szczegółowej dla ułatwienia weryfikacji;
- (b) dla ustanowienia rejonów bilansu materiałowego używanych w celach ewidencyjnych Agencji i dla wyboru takich punktów węzłowych, które będą kluczowymi punktami pomiarowymi oraz będą stosowane dla ustalenia ruchu i stanu inwentarza materiału jądrowego. Przy określaniu takich rejonów bilansu materiałowego Agencja będzie posługiwać się, między innymi, następującymi kryteriami:
  - (i) wielkość rejonu bilansu materiałowego powinna zależeć od dokładności, z jaką może być określony bilans materiałowy;
  - (ii) przy ustanawianiu rejonu bilansu materiałowego należy wykorzystać każdą możliwość użycia zamykania i obserwacji, aby przyczynić się do zapewnienia kompletności pomiarów ruchu materiału, a tym samym uprościć stosowanie zabezpieczeń oraz skoncentrować pomiary w kluczowych punktach pomiarowych;
  - (iii) szereg rejonów bilansu materiałowego używanych w urządzeniach lub odrębnych strefach może być połączony dla celów ewidencyjnych Agencji w jeden rejon bilansu materiałowego, jeżeli Agencja stwierdzi, że jest to zgodne z jej wymogami weryfikacyjnymi; oraz

(d) A description of the existing and proposed procedures at the facility for nuclear material accountancy and control, with special reference to material balance areas established by the operator, measurements of flow and procedures for physical inventory taking.

Article 44

Other information relevant to the application of safeguards shall also be provided to the Agency in respect of each facility, in particular on organizational responsibility for material accountancy and control. Poland shall provide the Agency with supplementary information on the health and safety procedures which the Agency shall observe and with which the inspectors shall comply at the facility.

Article 45

The Agency shall be provided with design information in respect of a modification relevant for safeguards purposes, for examination, and shall be informed of any change in the information provided to it under Article 44, sufficiently in advance for the safeguards procedures to be adjusted when necessary.

Article 46

The design information provided to the Agency shall be used for the following purposes:

- (a) To identify the features of facilities and nuclear material relevant to the application of safeguards to nuclear material in sufficient detail to facilitate verification;
- (b) To determine material balance areas to be used for Agency accounting purposes and to select those strategic points which are key measurement points and which will be used to determine flow and inventory of nuclear material; in determining such material balance areas the Agency shall, inter alia, use the following criteria:
  - (i) The size of the material balance area shall be related to the accuracy with which the material balance can be established;
  - (ii) In determining the material balance area advantage shall be taken of any opportunity to use containment and surveillance to help ensure the completeness of flow measurements and thereby to simplify the application of safeguards and to concentrate measurement efforts at key measurement points;
  - (iii) A number of material balance areas in use at a facility or at distinct sites may be combined in one material balance area to be used for Agency accounting purposes when the Agency determines that this is consistent with its verification requirements; and

- (iv) na życzenie Polski może być utworzony specjalny rejon bilansu materiałowego wokół dowolnego etapu procesu, zawierającego ważne z handlowego punktu widzenia informacje;
- (c) dla ustalenia nominalnego terminarza i sposobu sporządzenia spisu inwentarza materiału jądrowego z natury w celach ewidencyjnych Agencji;
- (d) dla ustalenia wymagań wobec dokumentacji i sprawozdań oraz metod oceny dokumentacji;
- (e) dla ustalenia wymagań i sposobu weryfikacji ilości i lokalizacji materiału jądrowego; oraz
- (f) dla wybrania właściwego zestawu metod i technik zamykania i obserwacji oraz punktów węzłowych, w których będą one stosowane.

Wyniki studiowania informacji projektowych będą włączone do Porozumień Uzupelniających.

Artykuł 47

Informacje projektowe będą ponownie przestudiowane w świetle zmian warunków eksploatacyjnych, postępu w technologii zabezpieczeń lub doświadczenia w stosowaniu postępowania weryfikacyjnego, w celu modyfikacji działalności podjętej przez Agencję zgodnie z artykułem 46.

Artykuł 48

Agencja może w porozumieniu z Polską wysłać inspektorów do urządzeń dla weryfikacji informacji projektowych dostarczonych Agencji zgodnie z artykułami od 42 do 45, w celach określonych w artykule 46.

Artykuł 49

Agencja będzie otrzymywała następujące informacje w przypadkach, kiedy materiał jądrowy z reguły używany jest poza urządzeniami:

- (a) ogólny opis zastosowania materiału jądrowego, jego położenie geograficzne oraz nazwę i adres użytkownika stosowane w normalnej działalności urzędowej; oraz
- (b) ogólny opis stosowanych i proponowanych metod ewidencji i kontroli materiału jądrowego uwzględniający odpowiedzialność organizacyjną za ewidencję i kontrolę tego materiału.

Agencja będzie informowana we właściwym czasie o wszelkich zmianach w dostarczonych jej w myśl niniejszego artykułu informacjach.

Artykuł 50

Informacje udostępnione Agencji zgodnie z artykułem 49 mogą być w odpowiednim zakresie wyko-

- (iv) A special material balance area may be established at the request of Poland around a process step involving commercially sensitive information;

(c) To establish the nominal timing and procedures for taking of physical inventory of nuclear material for Agency accounting purposes;

(d) To establish the records and reports requirements and records evaluation procedures;

(e) To establish requirements and procedures for verification of the quantity and location of nuclear material; and

(f) To select appropriate combinations of containment and surveillance methods and techniques and the strategic points at which they are to be applied.

The results of the examination of the design information shall be included in the Subsidiary Arrangements.

Article 47

Design information shall be re-examined in the light of changes in operating conditions, of developments in safeguards technology or of experience in the application of verification procedures, with a view to modifying the action the Agency has taken pursuant to Article 46.

Article 48

The Agency, in co-operation with Poland, may send inspectors to facilities to verify the design information provided to the Agency pursuant to Articles 42 to 45, for the purposes stated in Article 46.

Article 49

The Agency shall be provided with the following information when nuclear material is to be customarily used outside facilities, as applicable:

(a) A general description of the use of the nuclear material, its geographic location, and the user's name and address for routine business purposes; and

(b) A general description of the existing and proposed procedures for nuclear material accountancy and control, including organizational responsibility for material accountancy and control.

The Agency shall be informed, on a timely basis, of any change in the information provided to it under this Article.

Article 50

The information provided to the Agency pursuant to Article 49 may be used, to the extent relevant, for

rzystane do celów podanych w ustępach od (b) do (f) artykułu 46.

the purposes set out in paragraphs (b) to (f) of Article 46.

Artykuł 51

Article 51

Przy zakładaniu krajowego systemu kontroli materiału, o którym mowa w artykule 7, Polska zabezpieczy prowadzenie dokumentacji dotyczącej każdego rejonu bilansu materiałowego. Wzory prowadzonej dokumentacji będą opisane w Porozumieniach Uzupelniających.

In establishing a national system of materials control as referred to in Article 7, Poland shall arrange that records are kept in respect of each material balance area. The records to be kept shall be described in the Subsidiary Arrangements.

Artykuł 52

Article 52

Polska podejmie kroki w celu ułatwienia studiowania dokumentacji przez inspektorów; dotyczy to szczególnie dokumentacji, która nie jest prowadzona w języku angielskim, francuskim, rosyjskim lub hiszpańskim.

Poland shall make arrangements to facilitate the examination of records by inspectors, particularly if the records are not kept in English, French, Russian or Spanish.

Artykuł 53

Article 53

Dokumentacja będzie przechowywana co najmniej przez okres pięciu lat.

Records shall be retained for at least five years.

Artykuł 54

Article 54

Dokumentacja będzie, w zależności od potrzeby, składać się z:

Records shall consist, as appropriate, of:

- (a) dokumentacji ewidencyjnej całego materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia; oraz
- (b) dokumentacji ruchowej dla urządzeń zawierających taki materiał jądrowy.

- (a) Accounting records of all nuclear material subject to safeguards under this Agreement; and
- (b) Operating records for facilities containing such nuclear material.

Artykuł 55

Article 55

System pomiarów, na którym opiera się dokumentacja służąca do przygotowania sprawozdań, będzie odpowiadać najnowszym normom międzynarodowym lub będzie stanowić jakościowo ich ekwiwalent.

The system of measurements on which the records used for the preparation of reports are based shall either conform to the latest international standards or be equivalent in quality to such standards.

Artykuł 56

Article 56

Dokumentacja ewidencyjna będzie zawierać następujące dane dotyczące każdego rejonu bilansu materiałowego:

The accounting records shall set forth the following in respect of each material balance area:

- (a) wszystkie zmiany w stanie inwentarza, tak aby w każdej chwili można było ustalić stan inwentarza według spisu;
- (b) wszystkie wyniki pomiarów używanych do sporządzenia spisu inwentarza z natury; oraz
- (c) wszystkie dostosowania i poprawki, których dokonano w zmianach stanu inwentarza, w spisie inwentarza oraz w spisie inwentarza z natury.

- (a) All inventory changes, so as to permit a determination of the book inventory at any time;
- (b) All measurement results that are used for determination of the physical inventory; and
- (c) All adjustments and corrections that have been made in respect of inventory changes, book inventories and physical inventories.

Artykuł 57

Article 57

Dokumentacja dotycząca wszystkich zmian w stanie inwentarza i spisów inwentarza z natury będzie zawierać w odniesieniu do każdej partii materiału jądrowego identyfikację materiału, dane o partii materiału

For all inventory changes and physical inventories the records shall show, in respect of each batch of nuclear material: material identification, batch data and source data. The records shall account for ura-

i dane wyjściowe. Dokumentacja będzie prowadzona oddzielnie dla uranu, toru i plutonu w każdej partii materiału jądrowego. Przy każdej zmianie stanu inwentarza należy podać datę zmiany stanu inwentarza oraz tam, gdzie to będzie miało zastosowanie, rejon bilansu materiałowego wysyłki oraz otrzymujący rejon bilansu materiałowego lub odbiorcę.

Artykuł 58

Dokumentacja ruchowa będzie zawierać w miarę potrzeby dla każdego rejonu bilansu materiałowego:

- (a) dane eksploatacyjne, które są wykorzystywane przy określaniu zmian w ilości i składzie materiału jądrowego;
- (b) dane o wynikach skalowania zbiorników i przyrządów, pobierania prób i przeprowadzania analiz, metod przeprowadzania kontroli jakości pomiarów oraz wyprowadzone z niej szacunkowe oceny błędów przypadkowych i systematycznych;
- (c) opis kolejności działań podejmowanych w związku z przygotowaniem i sporządzeniem spisu inwentarza z natury, w celu zapewnienia jego poprawności i pełności; oraz
- (d) opis działań podejmowanych w celu ustalenia przyczyny i rozmiarów jakiegokolwiek przypadkowej lub niezmierzonej straty, jaka mogła się wydarzyć.

Artykuł 59

Polska będzie dostarczać Agencji sprawozdania sporządzane zgodnie z artykułami od 60 do 69 odnośnie do materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia.

Artykuł 60

Sprawozdania będą sporządzane w języku angielskim, francuskim, rosyjskim lub hiszpańskim, o ile Porozumienia Uzupelniające nie stanowią inaczej.

Artykuł 61

Sprawozdania będą sporządzane na podstawie dokumentacji prowadzonej zgodnie z artykułami od 51 do 58 i będą składać się odpowiednio ze sprawozdań ewidencyjnych i sprawozdań specjalnych.

Artykuł 62

Polska dostarczy Agencji sprawozdanie początkowe o całym materiale jądrowym podlegającym zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia. Sprawozdanie początkowe będzie przesłane Agencji przez Polskę w ciągu trzydziestu dni, licząc od ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, w którym Porozumienie wejdzie w życie i będzie przedstawiać stan faktyczny na ostatni dzień tego miesiąca.

Artykuł 63

Polska będzie przekazywać Agencji następujące sprawozdania ewidencyjne odnośnie do każdego rejonu bilansu materiałowego:

niem, thorium and plutonium separately in each batch of nuclear material. For each inventory change, the date of the inventory change and, when appropriate, the originating material balance area and the receiving material balance area or the recipient, shall be indicated.

Article 58

The operating records shall set forth, as appropriate, in respect of each material balance area:

- (a) Those operating data which are used to establish changes in the quantities and composition of nuclear material;
- (b) The data obtained from the calibration of tanks and instruments and from sampling and analyses, the procedures to control the quality of measurements and the derived estimates of random and systematic error;
- (c) A description of the sequence of the actions taken in preparing for, and in taking, a physical inventory, in order to ensure that it is correct and complete; and
- (d) A description of the actions taken in order to ascertain the cause and magnitude of any accidental or unmeasured loss that might occur.

Article 59

Poland shall provide the Agency with reports as detailed in Articles 60 to 69 in respect of nuclear material subject to safeguards under this Agreement.

Article 60

Reports shall be made in English, French, Russian or Spanish, except as otherwise specified in the Subsidiary Arrangements.

Article 61

Reports shall be based on the records kept in accordance with Articles 51 to 58 and shall consist, as appropriate, of accounting reports and special reports.

Article 62

Poland shall provide the Agency with an initial report on all nuclear material subject to safeguards under this Agreement. The initial report shall be dispatched by Poland to the Agency within thirty days of the last day of the calendar month in which this Agreement enters into force, and shall reflect the situation as of the last day of that month.

Article 63

Poland shall provide the Agency with the following accounting reports for each material balance area:

- (a) sprawozdania o zmianach w stanie inwentarza wykazujące wszystkie zmiany w inwentarzu materiału jądrowego. Sprawozdania te będą wysłane tak wcześnie, jak to jest możliwe, a w każdym razie w ciągu trzydziestu dni od końca miesiąca, w którym zmiany te nastąpiły lub zostały stwierdzone; oraz
- (b) sprawozdania o bilansie materiałowym wykazujące bilans materiału jądrowego na podstawie spisu z natury inwentarza materiału jądrowego znajdującego się aktualnie w rejonie bilansu materiałowego. Sprawozdania te będą wysłane tak wcześnie, jak to jest możliwe, a w każdym razie w ciągu trzydziestu dni od chwili zakończenia sporządzenia spisu inwentarza z natury.

Sprawozdania te będą oparte na danych dostępnych w chwili sporządzenia sprawozdania, jednakże mogą one w razie potrzeby być poprawione w terminie późniejszym.

Artykuł 64

Sprawozdania o zmianach w stanie inwentarza będą podawać dane służące do identyfikacji partii oraz dane o partii dla każdej partii materiału jądrowego, datę zmiany w stanie inwentarza i, w miarę potrzeby, rejon bilansu materiałowego wysyłki, i otrzymujący rejon bilansu materiałowego lub odbiorcę. Sprawozdaniom tym będą towarzyszyć zwięzłe notatki:

- (a) wyjaśniające zmiany w stanie inwentarza na podstawie danych eksploatacyjnych zawartych w dokumentacji ruchowej przewidzianej w ustępie (a) artykułu 58; oraz
- (b) opisujące, jak to ustalono w Porozumieniach Uzupełniających, zamierzony program eksploatacyjny, szczególnie przeprowadzenie spisu inwentarza z natury.

Artykuł 65

Polska będzie składać sprawozdanie o każdej zmianie w stanie inwentarza, dostosowaniu lub poprawce bądź okresowo w postaci zbiorczej listy, bądź indywidualnie. Sprawozdania o zmianach w stanie inwentarza podawać będą partię, której zmiany te dotyczą. Drobne zmiany w stanie inwentarza materiału, określone w Porozumieniach Uzupełniających, takie jak transfery próbek analitycznych, mogą być włączone do jednej partii i mogą być ujmowane jako jedna zmiana w stanie inwentarza.

Artykuł 66

Agencja będzie przekazywać co pół roku Polsce wyciągi z wykazu inwentarza materiału jądrowego, podlegającego zabezpieczeniu w myśl niniejszego Porozumienia, dla każdego rejonu bilansu materiałowego, na podstawie sprawozdań o zmianach w stanie inwentarza za okres objęty przez każdy taki wyciąg.

Artykuł 67

Jeżeli Polska i Agencja nie ustalą inaczej, sprawozdania o bilansie materiałowym będą zawierały następujące dane:

- (a) Inventory change reports showing all changes in the inventory of nuclear material. The reports shall be dispatched as soon as possible and in any event within thirty days after the end of the month in which the inventory changes occurred or were established; and
- (b) Material balance reports showing the material balance based on a physical inventory of nuclear material actually present in the material balance area. The reports shall be dispatched as soon as possible and in any event within thirty days after the physical inventory has been taken.

The reports shall be based on data available as of the date of reporting and may be corrected at a later date, as required.

Article 64

Inventory change reports shall specify identification and batch data for each batch of nuclear material, the date of the inventory change and, as appropriate, the originating material balance area and the receiving material balance area or the recipient. These reports shall be accompanied by concise notes:

- (a) Explaining the inventory changes, on the basis of the operating data contained in the operating records provided for under paragraph (a) of Article 58; and
- (b) Describing, as specified in the Subsidiary Arrangements, the anticipated operational programme, particularly the taking of a physical inventory.

Article 65

Poland shall report each inventory change, adjustment and correction, either periodically in a consolidated list or individually. Inventory changes shall be reported in terms of batches. As specified in the Subsidiary Arrangements, small changes in inventory of nuclear material, such as transfers of analytical samples, may be combined in one batch and reported as one inventory change.

Article 66

The Agency shall provide Poland with semi-annual statements of book inventory of nuclear material subject to safeguards under this Agreement, for each material balance area, as based on the inventory change reports for the period covered by each such statement.

Article 67

Material balance reports shall include the following entries, unless otherwise agreed by Poland and the Agency:

(a) początkowy spis inwentarza z natury; (b) zmiany w stanie inwentarza (na pierwszym miejscu zwiększenia, następnie zmniejszenia); (c) końcowy spis inwentarza; (d) różnice między danymi dostawcy i odbiorcy; (e) uzupełniony końcowy spis inwentarza; (f) końcowy spis inwentarza z natury; oraz (g) materiał niezewidencjonowany.	(a) Beginning physical inventory; (b) Inventory changes (first increases, then decreases); (c) Ending book inventory; (d) Shipper / receiver differences; (e) Adjusted ending book inventory; (f) Ending physical inventory; and (g) Material unaccounted for.

Wyciąg ze spisu inwentarza z natury z oddzielnym podaniem wszystkich partii i wyszczególnieniem identyfikacji materiału oraz danych o partii dla każdej partii będzie dołączony do każdego sprawozdania o bilansie materiałowym.

A statement of the physical inventory, listing all batches separately and specifying material identification and batch data for each batch, shall be attached to each material balance report.

Artykuł 68

Article 68

Polska sporządzi niezwłocznie specjalne sprawozdanie:

Poland shall make special reports without delay:

(a) jeżeli jakiegokolwiek nadzwyczajne okoliczności lub wypadek dają Polsce powód do przypuszczenia, że nastąpiła lub mogła nastąpić strata materiału jądrowego przekraczająca limity określone w tym celu w Porozumieniach Uzupełniających; lub (b) jeżeli nastąpiła nieoczekiwana zmiana w zamykaniu, w porównaniu z zamykaniem określonym w Porozumieniach Uzupełniających, w takim stopniu, że stało się możliwe niedozwolone przemieszczenie materiału jądrowego.	(a) If any unusual incident or circumstances lead Poland to believe that there is or may have been loss of nuclear material that exceeds the limits specified for this purpose in the Subsidiary Arrangements; or (b) If the containment has unexpectedly changed from that specified in the Subsidiary Arrangements to the extent that unauthorized removal of nuclear material has become possible.

Artykuł 69

Article 69

Polska dostarczy na życzenie Agencji uzupełnienia lub wyjaśnienia do dowolnego sprawozdania w stopniu, w jakim pokrywa się to z celami zabezpieczeń.

If the Agency so requests, Poland shall provide it with amplifications or clarifications of any report, in so far as relevant for the purpose of safeguards.

Artykuł 70

Article 70

Agencja będzie miała prawo przeprowadzania inspekcji przewidzianych w artykułach od 71 do 82.

The Agency shall have the right to make inspections as provided for in Articles 71 to 82.

Artykuł 71

Article 71

Agencja może przeprowadzać inspekcje ad hoc w celu:

The Agency may make ad hoc inspections in order to:

(a) weryfikacji informacji zawartych w początkowym sprawozdaniu o materiale jądrowym podlegającym zabezpieczeniu w myśl niniejszego Porozumienia; (b) identyfikacji i weryfikacji zmian w jego stanie, które zaistniały od chwili sporządzenia sprawozdania początkowego; oraz (c) identyfikacji i, jeżeli to możliwe, weryfikacji ilości i składu materiału jądrowego zgodnie z artykułami 93 i 96, przed jego transferem z Polski lub przy jego transferze do Polski.	(a) Verify the information contained in the initial report on the nuclear material subject to safeguards under this Agreement; (b) Identify and verify changes in the situation which have occurred since the date of the initial report; and (c) Identify, and if possible verify the quantity and composition of, nuclear material in accordance with Articles 93 and 96, before its transfer out of or upon its transfer into Poland.

Artykuł 72

Agencja może przeprowadzać inspekcje zwyczajne w celu:

- (a) weryfikacji zgodności sprawozdań z dokumentacją;
- (b) weryfikacji lokalizacji, tożsamości, ilości i składu całego materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia; oraz
- (c) weryfikacji informacji dotyczących możliwych źródeł materiału niezewidencjonowanego, przyczyn różnic między danymi dostawcy i odbiorcy oraz niepewności w spisie inwentarza.

Artykuł 73

Zgodnie z zasadami zawartymi w artykule 77, Agencja może przeprowadzać specjalne inspekcje:

- (a) w celu weryfikacji informacji zawartych w specjalnych sprawozdaniach; lub
- (b) jeżeli Agencja uważa, że informacje udostępnione przez Polskę wraz z wyjaśnieniami Polski i informacjami uzyskanymi w wyniku inspekcji zwyczajnych nie wystarczają Agencji do wywiązania się z jej obowiązków w myśl niniejszego Porozumienia.

Inspekcja będzie uważana za specjalną, jeżeli będzie stanowić uzupełnienie inspekcji zwyczajnych przewidzianych w artykułach od 78 do 82 lub będzie wymagać dodatkowego dostępu do informacji lub miejsc w stosunku do dostępu określonego w artykule 76 dla inspekcji zwyczajnych i ad hoc, albo spełni obydwa te warunki.

Artykuł 74

W celach określonych w artykułach od 71 do 73 Agencja może:

- (a) studiować dokumentację prowadzoną zgodnie z artykułami od 51 do 58;
- (b) przeprowadzać niezależne pomiary całego materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia;
- (c) weryfikować funkcjonowanie i skalowanie przyrządów oraz innego sprzętu kontrolno-pomiarowego;
- (d) instalować i używać środków obserwacji i zamykania; oraz
- (e) stosować inne obiektywne metody, które wykazały już swą efektywność techniczną.

Artykuł 75

W zakresie ustalonym w artykule 74 Agencji zostaną umożliwione:

Article 72

The Agency may make routine inspections in order to:

- (a) Verify that reports are consistent with records;
- (b) Verify the location, identity, quantity and composition of all nuclear material subject to safeguards under this Agreement; and
- (c) Verify information on the possible causes of material unaccounted for, shipper / receiver differences and uncertainties in the book inventory.

Article 73

Subject to the procedures laid down in Article 77, the Agency may make special inspections:

- (a) In order to verify the information contained in special reports; or
- (b) If the Agency considers that information made available by Poland, including explanations from Poland and information obtained from routine inspections, is not adequate for the Agency to fulfil its responsibilities under this Agreement.

An inspection shall be deemed to be special when it is either additional to the routine inspection effort provided for in Articles 78 to 82 or involves access to information or locations in addition to the access specified in Article 76 for ad hoc and routine inspections, or both.

Article 74

For the purposes specified in Articles 71 to 73, the Agency may:

- (a) Examine the records kept pursuant to Articles 51 to 58;
- (b) Make independent measurements of all nuclear material subject to safeguards under this Agreement;
- (c) Verify the functioning and calibration of instruments and other measuring and control equipment;
- (d) Apply and make use of surveillance and containment measures; and
- (e) Use other objective methods which have been demonstrated to be technically feasible.

Article 75

Within the scope of Article 74, the Agency shall be enabled:

(a) obserwacja, czy próbki w kluczowych punktach pomiarowych służących do celów ewidencji bilansu materiałowego pobierane są zgodnie z metodami zapewniającymi reprezentatywność tych próbek, obserwacja obróbki i analizy próbek, a także otrzymywanie duplikatów takich próbek; (b) obserwacja, czy pomiary materiału jądrowego w kluczowych punktach pomiarowych służących do celów ewidencji bilansu materiałowego są reprezentatywne oraz obserwacja skalowania stosowanych przyrządów i sprzętu; (c) dokonanie uzgodnień z Polską, aby w razie potrzeby: (i) przeprowadzone zostały dodatkowe pomiary i pobrane dodatkowe próbki do użytku Agencji; (ii) przeprowadzone zostały analizy standardowych analitycznych próbek Agencji; (iii) stosowane były odpowiednie absolutne standardy przy skalowaniu przyrządów i innego sprzętu; oraz (iv) przeprowadzone były inne rodzaje skalowania; (d) organizowanie użycia jej własnego sprzętu do niezależnych pomiarów i obserwacji, a jeżeli to zostało uzgodnione i wyszczególnione w Porozumieniach Uzupelniających, również organizowanie instalowania takiego sprzętu; (e) stosowanie jej pieczęci oraz innych urządzeń identyfikujących i wykazujących włamanie przy środkach zamykania, jeżeli zostało to uzgodnione i wyszczególnione w Porozumieniach Uzupelniających; oraz (f) dokonanie uzgodnień z Polską odnośnie do wysyłki próbek do użytku Agencji.	(a) To observe that samples at key measurement points for material balance accountancy are taken in accordance with procedures which produce representative samples, to observe the treatment and analysis of the samples and to obtain duplicates of such samples; (b) To observe that the measurements of nuclear material at key measurement points for material balance accountancy are representative, and to observe the calibration of the instruments and equipment involved; (c) To make arrangements with Poland that, if necessary: (i) Additional measurements are made and additional samples taken for the Agency's use; (ii) The Agency's standard analytical samples are analysed; (iii) Appropriate absolute standards are used in calibrating instruments and other equipment; and (iv) Other calibrations are carried out; (d) To arrange to use its own equipment for independent measurement and surveillance, and if so agreed and specified in the Subsidiary Arrangements to arrange to install such equipment; (e) To apply its seals and other identifying and tamper-indicating devices to containments, if so agreed and specified in the Subsidiary Arrangements; and (f) To make arrangements with Poland for the shipping of samples taken for the Agency's use.

Artykuł 76

Article 76

(a) Dla celów określonych w ustępach (a) i (b) artykułu 71 oraz do czasu ustanowienia punktów węzłowych w Porozumieniach Uzupelniających, inspektorzy Agencji będą mieli dostęp do wszystkich miejsc, w których początkowe sprawozdanie lub przeprowadzone w związku z nim inspekcje wskazują na obecność materiału jądrowego. (b) Dla celów określonych w ustępie (c) artykułu 71 inspektorzy będą mieli dostęp do wszystkich miejsc, o których Agencja została poinformowana zgodnie z ustępem (d) (iii) artykułu 92 lub ustępem (d) (iii) artykułu 95. (c) Dla celów określonych w artykule 72 inspektorzy będą mieli dostęp tylko do punktów węzłowych ustanowionych w Porozumieniach Uzupelniających oraz do dokumentacji prowadzonej zgodnie z artykułami od 51 do 58; oraz (d) w przypadku gdy Polska dojdzie do wniosku, że z powodu nadzwyczajnych okoliczności konieczne	(a) For the purposes specified in paragraphs (a) and (b) of Article 71 and until such time as the strategic points have been specified in the Subsidiary Arrangements, the Agency inspectors shall have access to any location where the initial report or any inspections carried out in connection with it indicate that nuclear material is present; (b) For the purposes specified in paragraph (c) of Article 71 the inspectors shall have access to any location of which the Agency has been notified in accordance with paragraph (d) (iii) of Article 92 or paragraph (d) (iii) of Article 95; (c) For the purposes specified in Article 72 the inspectors shall have access only to the strategic points specified in the Subsidiary Arrangements and to the records maintained pursuant to Articles 51 to 58; and (d) In the event of Poland concluding that any unusual circumstances require extended limitations on

jest zwiększenie ograniczeń w dostępie Agencji, Polska i Agencja dokonają niezwłocznie odpowiednich ustaleń w celu umożliwienia Agencji wywiązania się z jej obowiązków w zakresie zabezpieczeń w świetle tych ograniczeń. Dyrektor Generalny zawiadomi Radę o każdym takim ustaleniu.

Artykuł 77

W okolicznościach, które mogą wymagać specjalnych inspekcji w celach określonych w artykule 73, Polska i Agencja przeprowadzą natychmiast konsultacje. W wyniku tych konsultacji Agencja będzie mogła:

- (a) przeprowadzić uzupełniające inspekcje ponad ilość inspekcji zwyczajnych określoną w artykułach od 78 do 82; oraz
- (b) uzyskać dostęp, w uzgodnieniu z Polską, do dodatkowych informacji lub miejsc w porównaniu z informacjami lub miejscami określonymi w artykule 76. Ewentualny spór dotyczący konieczności dodatkowego dostępu będzie rozstrzygnięty zgodnie z artykułami 21 i 22; natomiast w przypadku koniecznej i pilnej akcji ze strony Polski będzie miał zastosowanie artykuł 18.

Artykuł 78

Agencja będzie utrzymywać ilość, intensywność i czas trwania inspekcji zwyczajnych, stosując ich optymalną częstość na poziomie minimum niezbędnego dla efektywnego realizowania postępowania w zakresie zabezpieczeń określonego w niniejszym Porozumieniu oraz będzie wykorzystywać w sposób optymalny i najbardziej ekonomiczny posiadane przez nią środki na inspekcje.

Artykuł 79

W odniesieniu do urządzeń i rejonów bilansu materiałowego poza urządzeniami o zawartości lub przerobie rocznym (bierze się pod uwagę większą z tych wartości) materiału jądrowego w ilości nieprzekraczającej pięciu kilogramów efektywnych Agencja może przeprowadzić jedną zwyczajną inspekcję rocznie.

Artykuł 80

W odniesieniu do urządzeń o zawartości lub przerobie rocznym materiału jądrowego w ilości przekraczającej pięć kilogramów efektywnych ilość, intensywność i czas trwania inspekcji zwyczajnych oraz rozkład i sposób ich przeprowadzania będą określone w myśl zasady, że w maksymalnym lub określonym limitem zakresie reżim inspekcyjny nie będzie bardziej intensywny niż to jest konieczne i wystarczające dla utrzymywania ciągłości informacji o stanie i ruchu materiału jądrowego, a maksymalna ilość inspekcji zwyczajnych w odniesieniu do tych urządzeń będzie określona w następujący sposób:

- (a) dla reaktorów i zaplombowanych składowisk całkowity maksymalny czas trwania inspekcji zwyczajnych w roku będzie ustalony, przyjmując jed-

access by the Agency, Poland and the Agency shall promptly make arrangements with a view to enabling the Agency to discharge its safeguards responsibilities in the light of these limitations. The Director General shall report each such arrangement to the Board.

Article 77

In circumstances which may lead to special inspections for the purposes specified in Article 73 Poland and the Agency shall consult forthwith. As a result of such consultations the Agency may:

- (a) Make inspections in addition to the routine inspection effort provided for in Articles 78 to 82; and
- (b) Obtain access, in agreement with Poland, to information or locations in addition to those specified in Article 76. Any disagreement concerning the need for additional access shall be resolved in accordance with Articles 21 and 22; in case action by Poland is essential and urgent, Article 18 shall apply.

Article 78

The Agency shall keep the number, intensity and duration of routine inspections, applying optimum timing, to the minimum consistent with the effective implementation of the safeguards procedures set forth in this Agreement, and shall make the optimum and most economical use of inspection resources available to it.

Article 79

The Agency may carry out one routine inspection per year in respect of facilities and material balance areas outside facilities with a content or annual throughput, whichever is greater, of nuclear material not exceeding five effective kilograms.

Article 80

The number, intensity, duration, timing and mode of routine inspections in respect of facilities with a content or annual throughput of nuclear material exceeding five effective kilograms shall be determined on the basis that in the maximum or limiting case the inspection regime shall be no more intensive than is necessary and sufficient to maintain continuity of knowledge of the flow and inventory of nuclear material, and the maximum routine inspection effort in respect of such facilities shall be determined as follows:

- (a) For reactors and sealed storage installations the maximum total of routine inspection per year shall be determined by allowing one sixth of

ną szóstą osoboroku inspekcji na każde takie urządzenie;

- (b) dla urządzeń innych niż reaktory i zaplombowane składowiska, zawierających pluton lub uran wzbogacony powyżej 5 %, całkowity maksymalny czas trwania inspekcji zwyczajnych w roku będzie ustalony, przyjmując na każde takie urządzenie $30 \times \sqrt{E}$ osobodni inspekcji w roku, gdzie E oznacza stan lub roczny przerób (bierze się pod uwagę większą z tych wartości) materiału jądrowego, wyrażony w kilogramach efektywnych. Maksimum określone dla każdego takiego urządzenia nie powinno być jednak mniejsze niż 1,5 osoboroku inspekcji; oraz
- (c) dla urządzeń nieobjętych ustępami (a) lub (b) całkowity maksymalny czas trwania inspekcji zwyczajnych w roku będzie ustalony, przyjmując na każde takie urządzenie jedną trzecią osoboroku inspekcji plus $0,4 \times E$ osobodni inspekcji w roku, gdzie E oznacza stan lub roczny przerób (bierze się pod uwagę większą z tych wartości) materiału jądrowego, wyrażony w kilogramach efektywnych.

Polska i Agencja mogą uzgodnić wprowadzenie poprawki do liczb określających maksymalną ilość inspekcji podanych w niniejszym artykule, jeżeli Rada uzna, że taka poprawka jest uzasadniona.

Artykuł 81

Uwzględniając artykuły od 78 do 80, kryteria, które mają być stosowane dla ustalania faktycznych ilości, intensywności, czasu trwania i rozkładu oraz sposobu przeprowadzania inspekcji zwyczajnych w odniesieniu do jakiegokolwiek urządzenia, będą obejmować:

- (a) formę materiału jądrowego, w szczególności, czy materiał jądrowy występuje w postaci masowej, czy w postaci oddzielnych elementów; jego skład chemiczny, a w przypadku uranu, czy jest to uran o niskim, czy wysokim wzbogaceniu; oraz stopień trudności w dostępie do niego;
- (b) efektywność polskiego systemu ewidencji i kontroli, włączając stopień, w jakim operatorzy urządzeń są funkcjonalnie niezależni od polskiego systemu ewidencji i kontroli; stopień, w jakim środki określone w artykule 32 zostały wprowadzone w życie przez Polskę; operatywność w przekazywaniu Agencji sprawozdań; ich zgodność z niezależną weryfikacją Agencji; oraz ilość i dokładność materiału niezewidencjonowanego, stwierdzone w wyniku weryfikacji przez Agencję;
- (c) charakterystykę jądrowego cyklu paliwowego w Polsce, w szczególności liczbę i typ urządzeń zawierających materiał jądrowy podlegający zabezpieczeniu, charakterystykę takich urządzeń z punktu widzenia zabezpieczeń, zwłaszcza zakres zastosowania zamykania; stopień, w jakim konstrukcja takich urządzeń ułatwia weryfikację stanu i ruchu materiału jądrowego; oraz stopień, w jakim można ustalić współzależność między infor-

a man-year of inspection for each such facility;

- (b) For facilities, other than reactors or sealed storage installations, involving plutonium or uranium enriched to more than 5 %, the maximum total of routine inspection per year shall be determined by allowing for each such facility $30 \times \sqrt{E}$ man-days of inspection per year, where E is the inventory or annual throughput of nuclear material, whichever is greater, expressed in effective kilograms. The maximum established for any such facility shall not, however, be less than 1.5 man-years of inspection; and
- (c) For facilities not covered by paragraphs (a) or (b), the maximum total of routine inspection per year shall be determined by allowing for each such facility one third of a man-year of inspection plus $0.4 \times E$ man-days of inspection per year, where E is the inventory or annual throughput of nuclear material, whichever is greater, expressed in effective kilograms.

Poland and the Agency may agree to amend the figures for the maximum inspection effort specified in this Article, upon determination by the Board that such amendment is reasonable.

Article 81

Subject to Articles 78 to 80 the criteria to be used for determining the actual number, intensity, duration, timing and mode of routine inspections in respect of any facility shall include:

- (a) The form of the nuclear material, in particular, whether the nuclear material is in bulk form or contained in a number of separate items; its chemical composition and, in the case of uranium, whether it is of low or high enrichment; and its accessibility;
- (b) The effectiveness of Poland's accounting and control system, including the extent to which the operators of facilities are functionally independent of Poland's accounting and control system; the extent to which the measures specified in Article 32 have been implemented by Poland; the promptness of reports provided to the Agency; their consistency with the Agency's independent verification; and the amount and accuracy of the material unaccounted for, as verified by the Agency;
- (c) Characteristics of Poland's nuclear fuel cycle, in particular, the number and types of facilities containing nuclear material subject to safeguards, the characteristics of such facilities relevant to safeguards, notably the degree of containment; the extent to which the design of such facilities facilitates verification of the flow and inventory of nuclear material; and the extent to which information from different material balance areas can be correlated;

macjami z różnych rejonów bilansu materiałowego;

- (d) międzynarodowe współzależności, w szczególności zakres, w jakim materiał jądrowy otrzymywany jest od innych państw lub do nich wysyłany w celu użycia lub przerobu; działalność weryfikacyjną Agencji związaną z powyższymi przesyłkami; oraz stopień, w jakim pokojowa działalność jądrowa Polski jest wzajemnie powiązana z tą działalnością innych państw; oraz
- (e) techniczne osiągnięcia w dziedzinie zabezpieczeń, włączając wykorzystanie metod statystycznych i losowego pobierania próbek przy ocenie ruchu materiału jądrowego.

Artykuł 82

Polska i Agencja przeprowadzą konsultacje, jeżeli Polska uzna, że inspekcje koncentrują się w sposób nadmierny na określonych urządzeniach.

Artykuł 83

Agencja będzie zawiadamiać Polskę przed przybyciem inspektorów do urządzeń lub rejonów bilansu materiałowego poza urządzeniami z następującym wyprzedzeniem:

- (a) o inspekcjach ad hoc przewidzianych w ustępie (c) artykułu 71 co najmniej dwudziestu czterech godzin, a o inspekcjach przewidzianych w ustępach (a) i (b) artykułu 71 oraz o działalności określonej w artykule 48 co najmniej jednego tygodnia;
- (b) o inspekcjach specjalnych przewidzianych w artykule 73 możliwie jak najszybciej po odbyciu przez Polskę i Agencję przewidzianych w artykule 77 konsultacji, przy czym rozumie się, że zawiadomienie o przybyciu będzie normalnie stanowić element tych konsultacji; oraz
- (c) o inspekcjach zwyczajnych przewidzianych w artykule 72 co najmniej dwudziestu czterech godzin w odniesieniu do urządzeń, o których mowa w ustępie (b) artykułu 80 i zaplombowanych składowisk zawierających pluton lub uran wzbogacony powyżej 5 % oraz jednego tygodnia we wszystkich pozostałych przypadkach.

Takie zawiadomienie o inspekcjach będzie zawierać nazwiska inspektorów i określać urządzenia oraz rejon bilansu materiałowego poza urządzeniami, które mają być wizytowane, a także okresy, w jakich będą one wizytowane. Jeżeli inspektorzy mają przybyć do Polski z zagranicy, Agencja zawiadomi ponadto wcześniej o miejscu i dacie ich przybycia do Polski.

Artykuł 84

Pomimo postanowień artykułu 83, Agencja może, w charakterze środka uzupełniającego, przeprowadzić część inspekcji zwyczajnych określonych w artykule 80 bez wcześniejszego zawiadomienia Polski, stosując zasadę losowania. Przy przeprowadzaniu wszelkich nie-

(d) International interdependence, in particular, the extent to which nuclear material is received from or sent to other States for use or processing; any verification activities by the Agency in connection therewith; and the extent to which Poland's peaceful nuclear activities are interrelated with those of other States; and

(e) Technical developments in the field of safeguards, including the use of statistical techniques and random sampling in evaluating the flow of nuclear material.

Article 82

Poland and the Agency shall consult if Poland considers that the inspection effort is being deployed with undue concentration on particular facilities.

Article 83

The Agency shall give advance notice to Poland before arrival of inspectors at facilities or material balance areas outside facilities, as follows:

- (a) For ad hoc inspections pursuant to paragraph (c) of Article 71, at least twenty-four hours; for those pursuant to paragraphs (a) and (b) of Article 71 as well as the activities provided for in Article 48, at least one week;
- (b) For special inspections pursuant to Article 73, as promptly as possible after Poland and the Agency have consulted as provided for in Article 77, it being understood that notification of arrival normally will constitute part of the consultations; and
- (c) For routine inspections pursuant to Article 72, at least twenty-four hours in respect of the facilities referred to in paragraph (b) of Article 80 and sealed storage installations containing plutonium or uranium enriched to more than 5 %, and one week in all other cases.

Such notice of inspections shall include the names of the inspectors and shall indicate the facilities and the material balance areas outside facilities to be visited and the periods during which they will be visited. If the inspectors are to arrive from outside Poland the Agency shall also give advance notice of the place and time of their arrival in Poland.

Article 84

Notwithstanding the provisions of Article 83, the Agency may, as a supplementary measure, carry out without advance notification a portion of the routine inspections pursuant to Article 80 in accordance with the principle of random sampling. In performing any

zapowiedzianych inspekcji, Agencja weźmie w pełni pod uwagę każdy program eksploatacyjny przedstawiony przez Polskę zgodnie z ustępem (b) artykułu 64. Ponadto, na podstawie programu eksploatacyjnego, jeżeli okaże się to wykonalne, będzie ona zawiadamiać okresowo Polskę o swoim ogólnym programie zapowiedzianych i niezapowiedzianych inspekcji, podając w sposób ogólny okresy, w których planowane są inspekcje. Przy przeprowadzaniu wszelkich niezapowiedzianych inspekcji Agencja dołoży wszelkich starań, aby zmniejszyć do minimum praktyczne utrudnienia dla Polski i operatorów urządzeń, mając na uwadze odpowiednie postanowienia artykułów 44 i 89. Podobnie Polska dołoży ze swej strony wszelkich starań w celu ułatwienia inspektorom wykonania ich zadań.

Artykuł 85

Przy mianowaniu inspektorów będzie stosowane następujące postępowanie:

- (a) Dyrektor Generalny przekaze Polsce na piśmie nazwisko, kwalifikacje, narodowość, stopień naukowy i takie inne dane, jakie mogą okazać się istotne, o każdym funkcjonariuszu Agencji, którego proponuje on mianować inspektorem dla Polski;
- (b) Polska zawiadomi Dyrektora Generalnego w ciągu trzydziestu dni od chwili otrzymania takiej propozycji, czy tę propozycję przyjmuje;
- (c) Dyrektor Generalny może mianować każdego funkcjonariusza, który został zaakceptowany przez Polskę, inspektorem dla Polski i zawiadomi Polskę o takim mianowaniu; oraz
- (d) Dyrektor Generalny, działając w odpowiedzi na prośbę Polski lub ze swej własnej inicjatywy, zawiadomi niezwłocznie Polskę o wycofaniu mianowania jakiegokolwiek funkcjonariusza jako inspektora dla Polski.

Jednakże, w stosunku do inspektorów potrzebnych dla prowadzenia działalności przewidzianej w artykule 48 oraz dla przeprowadzania inspekcji ad hoc zgodnie z ustępami (a) i (b) artykułu 71, postępowanie przy mianowaniu powinno być zakończone w miarę możliwości w ciągu trzydziestu dni od chwili wejścia w życie niniejszego Porozumienia. Jeżeli takie mianowanie okaże się niemożliwe we wspomnianym terminie, to inspektorzy dla powyższych celów będą mianowani na zasadzie tymczasowej.

Artykuł 86

Polska wyda lub odnowi możliwie jak najszybciej odpowiednie wize, jeżeli będą one wymagane, dla każdego inspektora mianowanego dla Polski.

Artykuł 87

Podczas pełnienia swych funkcji w myśl artykułów 48 oraz 71 do 75, inspektorzy będą prowadzić swoją działalność w taki sposób, aby unikać utrudniania lub opóźniania budowy, odbioru lub eksploatacji urządzeń, albo narażania swego bezpieczeństwa. W szcze-

unannounced inspections, the Agency shall fully take into account any operational programme provided by Poland pursuant to paragraph (b) of Article 64. Moreover, whenever practicable, and on the basis of the operational programme, it shall advise Poland periodically of its general programme of announced and unannounced inspections, specifying the general periods when inspections are foreseen. In carrying out any unannounced inspections, the Agency shall make every effort to minimize any practical difficulties for Poland and for facility operators, bearing in mind the relevant provisions of Articles 44 and 89. Similarly Poland shall make every effort to facilitate the task of the inspectors.

Article 85

The following procedures shall apply to the designation of inspectors:

- (a) The Director General shall inform Poland in writing of the name, qualifications, nationality, grade and such other particulars as may be relevant, of each Agency official he proposes for designation as an inspector for Poland;
- (b) Poland shall inform the Director General within thirty days of the receipt of such a proposal whether it accepts the proposal;
- (c) The Director General may designate each official who has been accepted by Poland as one of the inspectors for Poland, and shall inform Poland of such designations; and
- (d) The Director General, acting in response to a request by Poland or on his own initiative, shall immediately inform Poland of the withdrawal of the designation of any official as an inspector for Poland.

However, in respect of inspectors needed for the activities provided for in Article 48 and to carry out ad hoc inspections pursuant to paragraphs (a) and (b) of Article 71 the designation procedures shall be completed if possible within thirty days after the entry into force of this Agreement. If such designation appears impossible within this time limit, inspectors for such purposes shall be designated on a temporary basis.

Article 86

Poland shall grant or renew as quickly as possible appropriate visas, where required, for each inspector designated for Poland.

Article 87

Inspectors, in exercising their functions under Articles 48 and 71 to 75, shall carry out their activities in a manner designed to avoid hampering or delaying the construction, commissioning or operation of facilities, or affecting their safety. In particular inspectors

gólności, inspektorzy nie będą sami uruchamiać żadnego urządzenia, ani wydawać poleceń obsłudze urządzenia przeprowadzenia jakiejkolwiek operacji. W przypadku gdy inspektorzy uznają za niezbędne, zgodnie z artykułami 74 i 75, przeprowadzenie przez operatora określonych operacji w urządzeniu, zwrócą się oni z prośbą o ich przeprowadzenie.

Artykuł 88

Jeżeli w związku z przeprowadzaniem inspekcji inspektorzy będą potrzebować usług dostępnych w Polsce, włączając użycie sprzętu, Polska ułatwi uzyskanie przez inspektorów takich usług i użycie takiego sprzętu.

Artykuł 89

Polska będzie miała prawo do wyznaczenia swoich przedstawicieli, którzy będą towarzyszyć inspektorom podczas ich inspekcji, pod warunkiem że wykonywanie przez inspektorów ich funkcji nie będzie wskutek tego opóźnione lub w inny sposób utrudnione.

Artykuł 90

Agencja będzie informować Polskę o:

- (a) wynikach inspekcji w odstępach czasu, które będą określone w Porozumieniach Uzupelniających; oraz
- (b) wnioskach, wyciągniętych przez nią z jej działalności weryfikacyjnej w Polsce, w szczególności za pomocą stwierdzeń dotyczących każdego rejonu bilansu materiałowego, które będą sporządzane tak szybko, jak to jest możliwe po sporządzeniu i weryfikacji przez Agencję spisu inwentarza z natury oraz po zamknięciu bilansu materiałowego.

Artykuł 91

Materiał jądrowy, który podlega zabezpieczeniu lub który powinien im podlegać w myśl niniejszego Porozumienia, a stanowiący przedmiot międzynarodowego transferu, będzie uważany dla celów niniejszego Porozumienia za objęty odpowiedzialnością Polski:

- (a) w przypadku importu do Polski od chwili, kiedy taka odpowiedzialność przestaje ciążyć na państwie eksportującym, lecz nie później niż w chwili, kiedy materiał jądrowy dotarł do miejsca swego przeznaczenia; oraz
- (b) w przypadku eksportu z Polski do chwili, kiedy państwo otrzymujące podejmie taką odpowiedzialność, lecz nie później niż w chwili, kiedy materiał jądrowy dotarł do miejsca swego przeznaczenia.

Punkt, w którym nastąpi przejście odpowiedzialności, ustalony zostanie zgodnie z odpowiednimi porozumieniami, jakie będą zawarte przez Polskę z innymi zainteresowanymi państwami. Ani Polska, ani jakiegokolwiek inne państwo nie będzie uważane za ponoszące odpowiedzialność za materiał jądrowy tylko z tego

shall not operate any facility themselves or direct the staff of a facility to carry out any operation. If inspectors consider that in pursuance of Articles 74 and 75, particular operations in a facility should be carried out by the operator, they shall make a request therefor.

Article 88

When inspectors require services available in Poland, including the use of equipment, in connection with the performance of inspections, Poland shall facilitate the procurement of such services and the use of such equipment by inspectors.

Article 89

Poland shall have the right to have inspectors accompanied during their inspections by its representatives, provided that inspectors shall not thereby be delayed or otherwise impeded in the exercise of their functions.

Article 90

The Agency shall inform Poland of:

- (a) The results of inspections, at intervals to be specified in the Subsidiary Arrangements; and
- (b) The conclusions it has drawn from its verification activities in Poland, in particular by means of statements in respect of each material balance area, which shall be made as soon as possible after a physical inventory has been taken and verified by the Agency and a material balance has been struck.

Article 91

Nuclear material subject or required to be subject to safeguards under this Agreement which is transferred internationally shall, for purposes of this Agreement, be regarded as being the responsibility of Poland:

- (a) In the case of import into Poland, from the time that such responsibility ceases to lie with the exporting State, and no later than the time at which the material reaches its destination; and
- (b) In the case of export out of Poland, up to the time at which the recipient State assumes such responsibility, and no later than the time at which the nuclear material reaches its destination.

The point at which the transfer of responsibility will take place shall be determined in accordance with suitable arrangements to be made by Poland with the other States concerned. Neither Poland nor any other State shall be deemed to have such responsibility for nuclear material merely by reason of the fact that the

powodu, że ten materiał jądrowy jest w tranzycie przez lub nad jego terytorium, albo że jest przewożony na statku pod jego banderą lub w jego samolocie.

nuclear material is in transit on or over its territory, or that it is being transported on a ship under its flag or in its aircraft.

Artykuł 92

Article 92

- (a) Polska będzie zawiadamiać Agencję o każdym zamierzonym transferze z Polski materiału jądrowego podlegającego zabezpieczeniu w myśl niniejszego Porozumienia, jeżeli przesyłka przekracza jeden kilogram efektywny lub jeżeli do tego samego państwa ma nastąpić w okresie trzech miesięcy kilka oddzielnych przesyłek, z których wartość każdej nie przekracza jednego kilograma efektywnego, lecz które łącznie zawierają ilość przekraczającą jeden kilogram efektywny.
- (b) Takie zawiadomienie będzie przesłane Agencji po zakończeniu ustaleń kontraktowych dotyczących danego transferu i normalnie co najmniej na dwa tygodnie przed przygotowaniem materiału jądrowego do wysyłki.
- (c) Polska i Agencja mogą uzgodnić odmienny tryb wcześniejszego zawiadamiania.
- (d) Zawiadomienia będą określać:
- (i) identyfikację i, jeżeli to możliwe, przewidywaną ilość i skład wysyłanego materiału jądrowego oraz rejon bilansu materiałowego, z którego ten materiał będzie pochodził;
  - (ii) państwo, dla którego przeznaczony jest materiał jądrowy;
  - (iii) daty i miejsca przygotowania materiału jądrowego do wysyłki;
  - (iv) przybliżoną datę wysyłki i nadejścia materiału jądrowego; oraz
  - (v) w jakim punkcie państwo otrzymujące podejmie odpowiedzialność za materiał jądrowy w rozumieniu niniejszego Porozumienia oraz przewidywaną datę, kiedy zostanie osiągnięty ten punkt.

- (a) Poland shall notify the Agency of any intended transfer out of Poland of nuclear material subject to safeguards under this Agreement if the shipment exceeds one effective kilogram, or if, within a period of three months, several separate shipments are to be made to the same State, each of less than one effective kilogram but the total of which exceeds one effective kilogram.
- (b) Such notification shall be given to the Agency after the conclusion of the contractual arrangements leading to the transfer and normally at least two weeks before the nuclear material is to be prepared for shipping.
- (c) Poland and the Agency may agree on different procedures for advance notification.
- (d) The notification shall specify:
- (i) The identification and, if possible, the expected quantity and composition of the nuclear material to be transferred, and the material balance area from which it will come;
  - (ii) The State for which the nuclear material is destined;
  - (iii) The dates on and locations at which the nuclear material is to be prepared for shipping;
  - (iv) The approximate dates of dispatch and arrival of the nuclear material; and
  - (v) At what point of the transfer the recipient State will assume responsibility for the nuclear material for the purpose of this Agreement, and the probable date on which that point will be reached.

Artykuł 93

Article 93

Zawiadomienie, o którym mowa w artykule 92, powinno umożliwić Agencji przeprowadzenie w razie potrzeby inspekcji ad hoc w celu zidentyfikowania i w miarę możliwości weryfikacji ilości i składu materiału jądrowego przed jego transferem z Polski, a także, jeżeli Agencja sobie tego życzy lub jeżeli Polska o to poprosi, w celu zaplombowania materiału jądrowego przygotowanego do wysyłki. Jednakże, transfer materiału jądrowego w żadnym razie nie będzie opóźniony przez jakiegokolwiek działanie podjęte lub zamierzone przez Agencję w związku z takim zawiadomieniem.

The notification referred to in Article 92 shall be such as to enable the Agency to make, if necessary, an ad hoc inspection to identify, and if possible verify the quantity and composition of, the nuclear material before it is transferred out of Poland and, if the Agency so wishes or Poland so requests, to affix seals to the nuclear material when it has been prepared for shipping. However, the transfer of the nuclear material shall not be delayed in any way by any action taken or contemplated by the Agency pursuant to such a notification.

Artykuł 94

Article 94

Jeżeli materiał jądrowy nie będzie podlegał zabezpieczeniom Agencji w państwie otrzymującym, Polska dokona ustaleń, aby Agencja otrzymała potwierdzenie tego transferu od państwa otrzymującego w ciągu

If the nuclear material will not be subject to Agency safeguards in the recipient State, Poland shall make arrangements for the Agency to receive, within three months of the time when the recipient State ac-

trzech miesięcy od chwili podjęcia przez państwo otrzymujące odpowiedzialności za materiał jądrowy z Polski.

Artykuł 95

- (a) Polska będzie zawiadamiać Agencję o każdym oczekiwanym transferze do Polski materiału jądrowego, który powinien podlegać zabezpieczeniom w myśl niniejszego Porozumienia, jeżeli przesyłka przekracza jeden kilogram efektywny lub jeżeli z tego samego państwa ma nastąpić w okresie trzech miesięcy kilka oddzielnych przesyłek, z których zawartość każdej nie przekracza jednego kilograma efektywnego, lecz które łącznie zawierają ilość przekraczającą jeden kilogram efektywny.
- (b) Agencja będzie zawiadamiana w miarę możliwości jak najwcześniej o przypuszczalnym nadejściu materiału jądrowego, jednak w żadnym przypadku nie później niż w dniu, w którym Polska podejmie odpowiedzialność za ten materiał jądrowy.
- (c) Polska i Agencja mogą porozumieć się co do innych metod wcześniejszego zawiadamiania.
- (d) Zawiadomienia będą określać:
- (i) identyfikację i, jeżeli to możliwe, przewidywaną ilość i skład materiału jądrowego;
  - (ii) w jakim punkcie Polska podejmie odpowiedzialność za materiał jądrowy w rozumieniu niniejszego Porozumienia oraz przewidywaną datę, kiedy zostanie osiągnięty ten punkt;
  - (iii) oczekiwaną datę nadejścia, przewidywane miejsce i termin rozpakowania materiału jądrowego.

Artykuł 96

Zawiadomienie, o którym mowa w artykule 95, powinno umożliwić Agencji przeprowadzenie w razie potrzeby inspekcji ad hoc w celu identyfikacji i w miarę możliwości weryfikacji ilości i składu materiału jądrowego w czasie rozpakowania ładunku. Jednakże, rozpakowanie to nie będzie opóźnione przez żadne działanie podjęte lub zamierzone przez Agencję w związku z takim zawiadomieniem.

Artykuł 97

Polska sporządzi sprawozdanie specjalne przewidziane w artykule 68, jeżeli jakiegokolwiek nadzwyczajne okoliczności lub wypadek dają Polsce powód do przypuszczenia, że nastąpiła lub mogła nastąpić strata materiału jądrowego, włączając zaistnienie poważnego opóźnienia w czasie transferu międzynarodowego.

DEFINICJE

Artykuł 98

Dla celów niniejszego Porozumienia:

cepts responsibility for the nuclear material from Poland, confirmation by the recipient State of the transfer.

Article 95

- (a) Poland shall notify the Agency of any expected transfer into Poland of nuclear material required to be subject to safeguards under this Agreement if the shipment exceeds one effective kilogram, or if, within a period of three months, several separate shipments are to be received from the same State, each of less than one effective kilogram but the total of which exceeds one effective kilogram.
- (b) The Agency shall be notified as much in advance as possible of the expected arrival of the nuclear material, and in any case not later than the date on which Poland assumes responsibility for the nuclear material.
- (c) Poland and the Agency may agree on different procedures for advance notification.
- (d) The notification shall specify:
- (i) The identification and, if possible, the expected quantity and composition of the nuclear material;
  - (ii) At what point of the transfer Poland will assume responsibility for the nuclear material for the purpose of this Agreement, and the probable date on which that point will be reached; and
  - (iii) The expected date of arrival, the location where, and the date on which, the nuclear material is intended to be unpacked.

Article 96

The notification referred to in Article 95 shall be such as to enable the Agency to make, if necessary, an ad hoc inspection to identify, and if possible verify the quantity and composition of, the nuclear material at the time the consignment is unpacked. However, unpacking shall not be delayed by any action taken or contemplated by the Agency pursuant to such a notification.

Article 97

Poland shall make a special report as envisaged in Article 68 if any unusual incident or circumstances lead Poland to believe that there is or may have been loss of nuclear material, including the occurrence of significant delay, during an international transfer.

DEFINITIONS

Article 98

For the purposes of this Agreement:

- A. Dostosowanie oznacza zapis w dokumentacji lub w sprawozdaniu wyrażający różnicę między danymi dostawcy i odbiorcy lub materiał niezewidencjonowany.
- B. Roczny przerób oznacza, dla celów artykułów 79 i 80, ilość materiału jądrowego otrzymanego w ciągu roku z urządzenia pracującego z mocą nominalną.
- C. Partia oznacza część materiału jądrowego traktowaną jako jednostka dla celów ewidencji w kluczowym punkcie pomiarowym, której skład i ilość określa się za pomocą pojedynczego zestawu danych lub pomiarów. Materiał ten może występować w postaci masowej lub w postaci oddzielnych elementów.
- D. Dane o partii oznaczają całkowity ciężar każdego pierwiastka materiału jądrowego, a w przypadku plutonu i uranu tam, gdzie to jest właściwe, skład izotopowy. Stosowane będą następujące jednostki obliczeniowe:
- (a) gramy zawartego plutonu;
  - (b) gramy całkowitej ilości uranu i gramy zawartego uranu-235 plus uranu-233 dla uranu wzbogaconego w te izotopy; oraz
  - (c) kilogramy zawartego toru, uranu naturalnego lub uranu zubożonego.
- W celach sprawozdawczości, ciężary oddzielnych elementów partii będą do siebie dodawane przed zaokrągleniem do najbliższej jednostki.
- E. Spis inwentarza rejonu bilansu materiałowego oznacza sumę algebraiczną ostatniego spisu inwentarza z natury oraz wszystkich zmian w stanie inwentarza tego rejonu bilansu materiałowego, jakie zaszły od chwili sporządzenia tego spisu inwentarza z natury.
- F. Poprawka oznacza zapis w dokumentacji lub w sprawozdaniu prostujący stwierdzony błąd lub odzwierciedlający uściślony pomiar ilości poprzednio wprowadzonej do dokumentacji lub do sprawozdania. Każda poprawka powinna określać zapis, do którego się odnosi.
- G. Kilogram efektywny oznacza specjalną jednostkę używaną przy zabezpieczeniach stosowanych wobec materiału jądrowego. Ilość materiału jądrowego w kilogramach efektywnych otrzymuje się, przyjmując:
- (a) dla plutonu — jego ciężar w kilogramach;
  - (b) dla uranu o wzbogaceniu 0,01 (1 %) i powyżej — jego ciężar w kilogramach pomnożony przez kwadrat jego wzbogacenia;
  - (c) dla uranu o wzbogaceniu poniżej 0,01 (1 %) a powyżej 0,005 (0,5 %) — jego ciężar w kilogramach pomnożony przez 0,0001; oraz
  - (d) dla uranu zubożonego o wzbogaceniu 0,005 (0,5 %) lub poniżej i dla toru — jego ciężar w kilogramach pomnożony przez 0,00005.
- A. Adjustment means an entry into an accounting record or a report showing a shipper / receiver difference or material unaccounted for.
- B. Annual throughput means, for the purposes of Articles 79 and 80, the amount of nuclear material transferred annually out of a facility working at nominal capacity.
- C. Batch means a portion of nuclear material handled as a unit for accounting purposes at a key measurement point and for which the composition and quantity are defined by a single set of specifications or measurements. The nuclear material may be in bulk form or contained in a number of separate items.
- D. Batch data means the total weight of each element of nuclear material and, in the case of plutonium and uranium, the isotopic composition when appropriate. The units of account shall be as follows:
- (a) Grams of contained plutonium;
  - (b) Grams of total uranium and grams of contained uranium-235 plus uranium-233 for uranium enriched in these isotopes; and
  - (c) Kilograms of contained thorium, natural uranium or depleted uranium.
- For reporting purposes the weights of individual items in the batch shall be added together before rounding to the nearest unit.
- E. Book inventory of a material balance area means the algebraic sum of the most recent physical inventory of that material balance area and of all inventory changes that have occurred since that physical inventory was taken.
- F. Correction means an entry into an accounting record or a report to rectify an identified mistake or to reflect an improved measurement of a quantity previously entered into the record or report. Each correction must identify the entry to which it pertains.
- G. Effective kilogram means a special unit used in safeguarding nuclear material. The quantity in effective kilograms is obtained by taking:
- (a) For plutonium, its weight in kilograms;
  - (b) For uranium with an enrichment of 0.01 (1 %) and above, its weight in kilograms multiplied by the square of its enrichment;
  - (c) For uranium with an enrichment below 0.01 (1 %) and above 0.005 (0.5 %), its weight in kilograms multiplied by 0.0001; and
  - (d) For depleted uranium with an enrichment of 0.005 (0.5 %) or below, and for thorium, its weight in kilograms multiplied by 0.00005.

- H. Wzbogacenie oznacza stosunek połączonego ciężaru izotopowego uranu-233 i uranu-235 do ciężaru całkowitego uranu, o którym mowa.
- I. Urządzenie oznacza:
- (a) reaktor, zestaw krytyczny, zakład przemiany, zakład wytwarzania, zakład przerobu, zakład wzbogacania izotopowego lub oddzielne składowisko; albo
  - (b) jakiegokolwiek inne miejsce, w którym z reguły stosuje się materiał jądrowy w ilościach przekraczających jeden kilogram efektywny.
- J. Zmiana w stanie inwentarza oznacza zwiększenie lub zmniejszenie ilości materiału jądrowego w rejonie bilansu materiałowego w podziale na poszczególne jego partie; taka zmiana będzie wynikać z jednego z następujących czynników:
- (a) zwiększenia:
    - (i) import;
    - (ii) przychody wewnętrzne; przychody z innych rejonów bilansu materiałowego, przychody z działalności nieobjętej zabezpieczeniami (niepokojowej) lub przychody w punkcie rozpoczęcia zabezpieczeń;
    - (iii) produkcja jądrowa: produkcja specjalnego materiału rozszczepialnego w reaktorze; oraz
    - (iv) przywrócenie zabezpieczeń: wznowienie stosowania zabezpieczeń wobec materiału jądrowego poprzednio wyłączonego spod zabezpieczeń z uwagi na dziedzinę użycia lub ilość;
  - (b) zmniejszenia:
    - (i) eksport;
    - (ii) wewnętrzne wysyłki: wysyłki do innych rejonów bilansu materiałowego lub wysyłki do działalności nieobjętej zabezpieczeniami (niepokojowej);
    - (iii) strata jądrowa: strata materiału jądrowego wskutek jego przekształcenia w inny pierwiastek (pierwiastki) lub izotop (izotopy) w wyniku reakcji jądrowych;
    - (iv) odpady zmierzone: materiał jądrowy, który został zmierzony lub oceniony na podstawie pomiarów, a następnie zdeponowany w taki sposób, że nie nadaje się już dłużej do zastosowań jądrowych;
    - (v) odpady przechowywane: składowany materiał jądrowy otrzymany w wyniku obróbki lub awarii technicznej, uważany za tymczasowo nieodzyskiwalny;
    - (vi) wyłączenie: wyłączenie materiału jądrowego spod zabezpieczeń z uwagi na dziedzinę użycia lub ilość; oraz
    - (vii) inna strata: na przykład strata wskutek awarii (to jest bezpowrotna i nierozmyślna strata materiału jądrowego wskutek awarii technicznej) lub kradzieży.
- H. Enrichment means the ratio of the combined weight of the isotopes uranium-233 and uranium-235 to that of the total uranium in question.
- I. Facility means:
- (a) A reactor, a critical facility, a conversion plant, a fabrication plant, a reprocessing plant, an isotope separation plant or a separate storage installation; or
  - (b) Any location where nuclear material in amounts greater than one effective kilogram is customarily used.
- J. Inventory change means an increase or decrease, in terms of batches, of nuclear material in a material balance area; such a change shall involve one of the following:
- (a) Increases:
    - (i) Import;
    - (ii) Domestic receipt: receipts from other material balance areas, receipts from a non-safeguarded (non-peaceful) activity or receipts at the starting point of safeguards;
    - (iii) Nuclear production: production of special fissionable material in a reactor; and
    - (iv) De-exemption: reapplication of safeguards on nuclear material previously exempted therefrom on account of its use or quantity.
  - (b) Decreases:
    - (i) Export;
    - (ii) Domestic shipment: shipments to other material balance areas or shipments for a non-safeguarded (non-peaceful) activity;
    - (iii) Nuclear loss: loss of nuclear material due to its transformation into other element(s) or isotope(s) as a result of nuclear reactions;
    - (iv) Measured discard: nuclear material which has been measured, or estimated on the basis of measurements, and disposed of in such a way that it is not suitable for further nuclear use;
    - (v) Retained waste: nuclear material generated from processing or from an operational accident, which is deemed to be unrecoverable for the time being but which is stored;
    - (vi) Exemption: exemption of nuclear material from safeguards on account of its use or quantity; and
    - (vii) Other loss: for example, accidental loss (that is, irretrievable and inadvertent loss of nuclear material as the result of an operational accident) or theft.

- K. Kluczowy punkt pomiarowy oznacza miejsce, w którym znajduje się materiał jądrowy w takiej postaci, że może on być mierzony dla określenia ruchu lub stanu inwentarza tego materiału. W taki sposób kluczowe punkty pomiarowe obejmują (ale nie wyłącznie) miejsca wejść i wyjść materiału (włączając mierzone odpady) oraz składowiska w rejonach bilansu materiałowego.
- L. Osoborok inspekcji oznacza, dla celów artykułu 80, 300 osobodni inspekcji. Osobodzień inspekcji oznacza dzień, podczas którego pojedynczy inspektor posiada w każdej chwili dostęp do urządzenia, łącznie jednak nie dłużej niż osiem godzin.
- M. Rejon bilansu materiałowego oznacza taki rejon w urządzeniu lub poza nim, w którym:
- (a) ilość materiału jądrowego podczas każdego transferu do rejonu bilansu materiałowego lub z rejonu może być określona; oraz
  - (b) spis inwentarza materiału jądrowego z natury w każdym rejonie bilansu materiałowego może być w razie potrzeby sporządzony zgodnie z ustalonym postępowaniem,
- aby w celach zabezpieczeń Agencji mógł być sporządzony bilans materiału.
- N. Materiał niezewidencjonowany oznacza różnicę między spisem inwentarza a spisem inwentarza z natury.
- O. Materiał jądrowy oznacza każdy wyjściowy lub specjalny materiał rozszczepialny, jak to zostało zdefiniowane w artykule XX Statutu. Określenie „materiał wyjściowy” nie będzie odnosić się do rudy lub odpadów rudy. Wszelkie ustalenia Rady w myśl artykułu XX Statutu, dokonane po wejściu w życie niniejszego Porozumienia, które będą rozszerzały zakres materiałów uważanych za materiały wyjściowe lub specjalne materiały rozszczepialne, nabiorą mocy w myśl niniejszego Porozumienia dopiero po przyjęciu przez Polskę.
- P. Spis inwentarza z natury oznacza sumę wszystkich zmierzonych lub wyliczonych ilości materiału jądrowego w partii, faktycznie posiadanego w danym czasie w rejonie bilansu materiałowego, określoną zgodnie z ustalonym postępowaniem.
- Q. Różnica między danymi dostawcy i odbiorcy oznacza różnicę między ilością materiału jądrowego w partii stwierdzoną w rejonie bilansu materiałowego wysyłki a ilością zmierzoną w otrzymującym rejonie bilansu materiałowego.
- R. Dane wyjściowe oznaczają dane, rejestrowane w czasie pomiarów lub skalowania albo stosowane do wyprowadzenia empirycznych współzależności, które służą do identyfikacji materiału jądrowego i ustalenia danych o partii. Dane wyjściowe mogą na przykład zawierać ciężar związków, współczynniki przemiany służące do określenia ciężaru pierwiastka, ciężar właściwy, koncentrację pierwiastka, stosunki izotopowe, współzależność
- K. Key measurement point means a location where nuclear material appears in such a form that it may be measured to determine material flow or inventory. Key measurement points thus include, but are not limited to, the inputs and outputs (including measured discards) and storages in material balance areas.
- L. Man-year of inspection means, for the purposes of Article 80, 300 man-days of inspection, a man-day being a day during which a single inspector has access to a facility at any time for a total of not more than eight hours.
- M. Material balance area means an area in or outside of a facility such that:
- (a) The quantity of nuclear material in each transfer into or out of each material balance area can be determined; and
  - (b) The physical inventory of nuclear material in each material balance area can be determined when necessary, in accordance with specified procedures,
- in order that the material balance for Agency safeguards purposes can be established.
- N. Material unaccounted for means the difference between book inventory and physical inventory.
- O. Nuclear material means any source or any special fissionable material as defined in Article XX of the Statute. The term source material shall not be interpreted as applying to ore or ore residue. Any determination by the Board under Article XX of the Statute after the entry into force of this Agreement which adds to the materials considered to be source material or special fissionable material shall have effect under this Agreement only upon acceptance by Poland.
- P. Physical inventory means the sum of all the measured or derived estimates of batch quantities of nuclear material on hand at a given time within a material balance area, obtained in accordance with specified procedures.
- Q. Shipper / receiver difference means the difference between the quantity of nuclear material in a batch as stated by the shipping material balance area and as measured at the receiving material balance area.
- R. Source data means those data, recorded during measurement or calibration or used to derive empirical relationships, which identify nuclear material and provide batch data. Source data may include, for example, weight of compounds, conversion factors to determine weight of element, specific gravity, element concentration, isotopic ratios, relationship between volume and manometer readings and relationship between plutonium

między objętością a wskazaniem manometru oraz współzależność między wyprodukowanym plutonem a wytworzoną mocą.

S. Punkt węzłowy oznacza miejsce, wybrane w trakcie studiowania informacji projektowych, w którym w normalnych warunkach i w połączeniu z informacjami ze wszystkich punktów węzłowych razem wziętych, otrzymuje się i weryfikuje informacje, konieczne i wystarczające dla realizacji środków zabezpieczających. Punkt węzłowy może stanowić dowolne miejsce, w którym przeprowadza się kluczowe pomiary związane z ewidencją bilansu materiałowego oraz stosuje się środki zamykania i obserwacji.

SPORZĄDZONO w Wiedniu dnia 8 marca 1972 r. w dwóch egzemplarzach w języku angielskim.

produced and power generated.

S. Strategic point means a location selected during examination of design information where, under normal conditions and when combined with the information from all strategic points taken together, the information necessary and sufficient for the implementation of safeguards measures is obtained and verified; a strategic point may include any location where key measurements related to material balance accountancy are made and where containment and surveillance measures are executed.

DONE in Vienna on the 8th day of March 1972 in duplicate in the English language.

Za Polską Rzeczpospolitą Ludową:
For the Polish People's Republic:

Stanisław Trepczyński

Za Międzynarodową Agencję Energii Atomowej:
For the International Atomic Energy Agency:

Sigvard Eklund